Jezus in Eseni 5. del

86. O naravi diamanta in rubina (thummim in urim)

1 Cirenij je bil s to razlago povsem zadovoljen in Me je vprašal glede zamorcev, ki so mu pred eno uro izginili izpred oči in jih tudi ob večerji ni bilo za nobeno mizo.

2 Jaz sem rekel: »Že več kot pred dobro uro so odpotovali, preskrbljeni z vsem potrebnim in so zdaj že dobre tri ure poti daleč od tod! To sem dopustil zaradi esenov, ker so ti od vseh najbolj željni čudežev in bi jih kar nekaj hitro poslali v svoj institut; to pa bi lahko občutno preprečilo dobro, kar nameravam s tem institutom. Na mesto enega ali drugega zamorca, s katerim bi se vsaj svetovljanski Roklus kmalu začel prepirati, sem postavil Rafaela, ki je gotovo znal ostroumneža zaposliti in ga še kar naprej zaposluje v njegov največji blagor, v blagor znanega instituta in v blagor trpečega človeštva.«

3 Cirenij reče: »Ah, vendar mi je prav žal za Oubratouvisharjem, saj je bil resnično utelešenje človeške naravne modrosti! Rad bi bil navzoč in videl Justusa Platonicusa, ko bo Oubratouvishar prišel k njemu v Memfis in mu gotovo natančno poročal o vsem, kar je tu doživel!«

4 Jaz rečem: »No, tedaj bi slišal na las pravilno in natančno pripoved o vsem tem, kar se je tu zgodilo v nekaj urah, ko so zamorci bivali pri nas! Ta vrsta ljudi ima prvič, zelo oster spomin, in drugič, kar je poglavitno - ne poznajo laži in niso zahrbtni; zato poglavarju v Memfisu tudi ne bodo ničesar prikrili. Sicer pa imaš od njih najlepši in najdragocenejši spominek, namreč velik diamant, ki je za ta svet neprecenljive vrednosti.

5 Toda ker sem že omenil kamen, ti moram povedati tudi nekaj o njegovi posebni lastnosti. Ker ima kamen nadvse gladko površino, je na njej zmeraj nekakšen elektromagnetni ogenj, ali zate zdaj razumljiveje povedano: okrog njegove nadvse gladke površine se neprenehoma poigrava množica najžlahtnejših naravnih duhov. Trumoma se gnetejo tja in ga oblegajo od vseh strani in s svojo nenehno dejavnostjo povzročajo, da se njegove ploskve posebno lepo svetlikajo; to daje temu kamnu v očeh ljudi tudi posebno vrednost.

6 Skoraj enako vrednost pa ima tudi urim (rubin), ki je tudi neka različica diamanta; le da je diamant težko ločljiv skupek eona modrostnih naravnih duhov, od tod tudi njegova nadvse velika trdota, urim pa je skupek naravnih ljubezenskih duhov, zato je tudi rdeč, nekoliko manj trd in okrog njegovih ploskev, posebno ko je zelo dobro in zelo fino zglajen, se zmeraj zbira velika množica naravnih ljubezenskih duhov; to daje temu kamnu poseben svetlobni sij, ki ga v temni noči neredko celo meseno oko vidi kot medlo žarenje.

7 Če zdaj omenjeni dve vrsti kamnov obesiš na prsi, s tem najtesneje mehansko povežeš množico naravnih duhov ljubezni in modrosti s svojo zunanjo življenjsko sfero duše; tu tvoj duševni življenjski vonj te duhove spodbudi, da postanejo zelo dejavni in s tem v tvoji duši ustvarijo večjo svetlobo, v tej svetlobi naravnih duhov ustvarijo specialne inteligence tudi v duši nekakšen zrcalni odsev, in duša v trenutku pridobi višje in globlje vedenje in tako postane jasnovidnejša kot sicer v svojem tuzemskem normalnem stanju.

8 Zato je tudi že Mojzes po bratu Aronu zapovedal, naj nosi veliki duhovnik na prsih med opravljanjem službe tummimske in urimske tablice, da bi bil sposoben prerokovati.

9 Toda odslej bosta namesto omenjenih tablic povzročali isto resnična ljubezen do Boga in njena modrost, le da veliko močneje in bolj živo; toda ne glede na vse to sem ti edino zaradi tvojega znanja razkril to posebno lastnost obeh omenjenih vrst dragih kamnov.«

87. O vladarskem nakitu iz zlata in dragih kamnov

1 (Gospod:) »Takšno lastnost in delovanje bi lahko dosegli tudi pri drugih telesih, če bi jih izredno zgladili; ker pa to pri drugih telesih, ker so premalo trda, ni mogoče doseči, lahko za to uporabimo le tummim in urim. Stari Egipčani so to vedeli in so ti dve vrsti kamnov tudi uporabljali v ta namen. Zato so stari modreci in faraoni zmeraj nosili takšne kamne na prsih in v zlatem diademu tudi na glavi.

2 Kdor je v tistih časih nosil takšne kamne, ga je ljudstvo zmeraj imelo za patriarha in modreca. Pomen kraljevskega nakita je bil torej resnično utemeljen. Dandanes pa ni nič drugega kot prazen izvesek zemeljskega bogastva, napuha, tudi nagnjenja k razkošju,' samoljubja in obsojanja vredne oblastiželjnosti. Seveda so cesarji, kralji in knezi ter vojskovodje še okrašeni s temi starimi modrostnimi insignijami; toda kje je stari, resnični temelj?! - Zato je to, kar je bilo nekoč pri starih poglavitna krepost, zdaj postalo poglavitni greh!

3 Tako je bilo v starih časih tudi vladanje poglavitna krepost; sprva v nobeni deželi ni bilo preveč resnično modrih in izkušenih ljudi in tisti, ki so mu izročili breme celotnega vodenja ljudstva, nikoli ni imel lahkega dela in je vedno moral biti učitelj in svetovalec tisočem!

4 Nihče se ni bojeval za takšen položaj. Ljudstvo, prepričano, da je moder voditelj nujnost, mu je zgradilo najčudovitejše bivališče, okrasilo sobe z vsakovrstnimi dragimi kamni, z zlatom, biseri in dragocenimi školjkami in ga oskrbelo z vsem, kar je potreboval za udobno življenje; vsaka njegova beseda je bila ljudstvu zakon. Na tem še dandanes temelji velik ugled vladarjev - vendar z veliko razliko:

5 Tedaj vladar ni potreboval orožja; njegova beseda je že bila vse v vsem. Kar je svetoval in kar je hotel imeti, so uresničili s skupnimi močmi in z veliko ljubeznijo in veseljem. Kdor je našel kakšen zaklad ali sicer ustvaril kaj posebno umetelnega, je to prinesel voditelju ljudstva. Pri starih je bila namreč modra navada, da so presojali takole: 'V se, kar je kakor koli koristno za povečanje voditeljeve modrosti, mu moramo dati; voditeljeva modrost je namreč red in sreča ljudstva! '

6 Toda zdaj je vsega tega konec in na mesto stare kreposti je prišel resnični greh grehov človeštva. Kje so patriarhi? O Babilon, ti velika vlačuga sveta, ti si okužil zemljo! Toda Jaz sem prišel zato, da bi odrešil ljudi starega izvirnega zla, preklel vse dragocenosti zemlje in blagoslovil srca, ki so dobre volje.

7 Odslej bo prvi dragulj človeku Moja beseda, resnično in najčistejše zlato Moj nauk ter resnična, živa palača in tempelj vsako človeško srce, ki bo napolnjeno s čisto ljubeznijo do Boga in iz nje do bližnjega, in resnični kralj v Mojem kraljestvu bo tisti, čigar srce bo najbolj napolnjeno z ljubeznijo!

8 Zato: nobena zveneča kovina in noben zglajen diamant vam ne bo več za krono življenja, ampak bo to Moja beseda in ravnanje po njej. Odslej naj bo za vaša srca vsaka materija brez vrednosti, pomembna naj bo edino Moja beseda in svobodno, prostovoljno ravnanje po njej.

9 Seveda se bodo cesarji in kralji še zmeraj krasili s starim nakitom; toda če hočejo biti modri in mogočni, ne smejo prav nič ceniti tega, ampak samo Mojo besedo! Tiste, ki tega ne bodo storili, bodo kmalu obdajali številni sovražniki!

10 Kdor pa že ceni drage kamne in zlato, naj jih ceni zaradi njihovih posebnih lastnosti, utemeljenih v njihovi naravi, ki so prava resničnost, nikoli pa zaradi namišljene lažne vrednosti!

11 Če bi dal kak knez svoje bivalne prostore povsem obložiti s čistim in z dobro zglajenim zlatom, da bi zaradi delovanja čistejših naravnih duhov - teh se zmeraj

največ zbira na zlatu, ki izvira iz svetlobe, in posebno na njegovi svetli bleščeči površini - dosegel preroško jasnovidnost, in tako pri svojem težkem delu, vodenju ljudstev, spoznal marsikaj, česar mu ne bi mogel sporočiti noben še tako dober vohun, bi ravnal prav; čisto zlato ima namreč povsem zanesljivo takšen vpliv in vrednost te kovine je tudi samo v tem.

12 Seveda pa bi takšna oprema morala temeljiti na čistem in prepričljivem spoznanju, nikoli pa le na govoricah, torej praznoverju; človek je namreč dobil od Boga razum zato, da bi prej vse preveril in dobro spoznal resnično bistvo in šele potem obdržal, kar je dobro in smotrno, zmeraj z najboljšim namenom tako za javnost kot za posameznika. Kdor dela tako, ravna prav v Mojem redu in ne bo v nobenem svojem ravnanju nikoli zašel na kriva pota.

13 Če pa bi se kdo pri takšnem opremljanju opiral le na govorice in slepo vero, ki je pravzaprav praznoverje, in bi tudi čutil nekaj njegovih učinkov, ne bi pa vedel, od kod izvirajo, kakšno naravno območje delovanja imajo, do kod se ta razprostira in kje ima nujno svoje meje - bo tak človek, ki je zaradi svoje prvinske temeljne življenjske zgradbe zlahka sprejemljiv za takšne subtilne vplive, svoje neumne materialne fantazije in izmišljije vseh vrst zlahka imel za učinek naravno duhovnih vtisov in se zaradi tega povzdignil v najhujšega lažnega preroka in naredil veliko hudega, posebno če ima kot vladajoči knez v svojih rokah nasilna sredstva; in tu je potem mogočih tudi tisoč najmračnejših napačnih poti.«

88. Vera in razum

1 (Gospod:) »Zato naj pravi učenec Mojega nauka nikoli ničesar ne sprejme lahkomiselno, ne da bi zadevo prej natančno preveril. Šele potem, ko si je o vsem tem pridobil temeljito spoznanje in prepričanje, naj tisto, kar je dobro in resnično, sprejme kot življenjsko resnično, nato pa se po tem pametno in modro ravna, bo tako prav gotovo dosegel tiste uspehe, ki jih lahko upravičeno imamo za iz nebes blagoslovljene.

2 Jaz sem vendar Gospod in Mojster od vekomaj in zdaj Me kot takega tudi povsem spoznate. Lahko bi vam rekel to in ono, krivo ali ravno, belo ali črno in verjeli bi Mi, ker ste zdaj najgloblje življenjsko prepričani, kdo sem Jaz. Torej bi bila tu tako imenovana avtoritarna vera gotovo na pravem mestu!? Toda kdo od vas lahko reče, da takšno vero od koga zahtevam ali sem jo kdaj zahteval?! Da, zahtevam vero, toda ne slepe in mrtve, temveč čim bolj živo! Učim vas resnic, o katerih svet še pomislil ni; toda ob

tem ne rečem: 'Veruješ to?', ampak: 'Si to razumel?' In če rečeš: 'Gospod, to in ono mi pri tem še ni jasno!', ti z vsemi sredstvi, ki so Mi na voljo, zadevo razlag am tako dolgo, dokler je res ne razumeš temeljito in šele potem grem spet korak naprej.

3 Vsakemu bi lahko že takoj na začetku Svoj novi nauk razložil tako, da bi ga takoj dojel; toda vem tudi, kaj in koliko je kdo sposoben naenkrat dojeti, in dam naenkrat le toliko, kolikor more kdo izmed vas prenesti, in pustim semenu čas, da vzklije in se ukorenini in samega Sebe zavezujem, da ne prinesem nič novega, dokler prvega niste temeljito razumeli. Pustim vam čas za preverjanje povedanega in pokazanega!

4 Sam vam govorim: 'Preverite vse in obdržite dobro in s tem tudi resnično!' Če pa to delam Jaz sam, morate toliko bolj tudi vi, ki človeških misli ne morete nikoli spregledati tako kot Jaz!

5 Nikar od nikogar ne zahtevajte slepe vere, temveč vsakomur povejte razlog! In če tega razumsko ne bi bil sposoben doumeti, naj vam ne bo žal truda, da ga z vso ljubeznijo in potrpežljivostjo vodite od stopnje do stopnje, dokler ne bo zmogel temeljito razumeti vašega dobrega nauka; vaši učenci v Mojem imenu ne smejo imeti zamegljenega razuma! Jaz vam namreč dajem jasno svetlobo in življenje in zato ne smete biti apostoli teme in smrti!

6 Kdor išče, bo našel; kdor prosi in vprašuje, bo dobil pravi odgovor, in kdor trka na zaprta vrata, se mu bodo povsem odprla!

7 Nič ni bolj nekoristno kot polovičen odgovor na postavljeno vprašanje; veliko boljše je sploh ne odgovoriti! In nič ni bolj nepraktično kot polovična razlaga stvari, katere natančno spoznanje je življenjsko pomembno.

8 Zato naj tisti, ki hoče biti učitelj, nadvse temeljito v vsej globini do korenin in prakali spozna tisto, kar bi rad učil svojega brata, ker sicer slepec vodi slepca, in ko prideta do jarka, potem oba, vodnik in vodeni, padeta vanj.«

89. Nevarnosti zlata

1 (Gospod:) »Zdaj poznaš resnično vrednost zlata in dragih kamnov; tudi uporabljaj jih tako, kakor sem ti Jaz zdaj pokazal, in boš ravnal povsem po Mojem redu kot kak očak iz pradavnine.

2 Tudi očaki iz pradavnine so poznali zlato in ga uporabljali prav in pravično; tiste, ki

so ga začeli uporabljati po namišljeni vrednosti, pa je kmalu doletela huda nesreča. Kajti šele zaradi namišljene vrednosti zlata, biserov in dragih kamnov so nastali tatovi in razbojniki, in kralj je postal sovražnik kralju, takoj ko je izvedel, da je njegov sosed morda nakopičil preveč rumene kovine.

3 Ljudje začnejo preganjati drug drugega le iz norosti. Iz nje navsezadnje zvirajo vsi mogoči grehi, kot so: nevoščljivost, skopost, lakomnost, napuh, ošabnost, oblastiželjnost, požrešnost, spolne zlorabe in različne vrste nečistovanja, - in navsezadnje pobijanje, umori in vse mogoče grozote, ki jih ljudje pripravljajo drug drugemu. In kaj je poglavitni krivec za to? Večinoma povsem napačna ocena zlata ter mnogih dragih kamnov in biserov! Ljudje so se začeli med seboj razlikovati po tem, koliko zlata imajo. Močnejši si ga je nakopičil veliko in slabotnejši je ostal praznih rok. Z zlatom bogati je seveda kmalu imel veliko koristoljubnih prijateljev, reveža pa so kmalu začeli imeti vsaj za polovičnega tatu, ki mu ni mogoče zaupati, in so ga zato zaničevali! Je torej čudno, če je tako ožigosani kmalu postal pravi tat?!

4 Zdaj pa nočem naprej zasledovati te neprijetne zadeve, ker si lahko ti, oj prijatelj Cirenij, nadaljevanje sam predstavljaš. Dodam naj še to: Če se hočete sčasoma znebiti sovražnikov, tatov, roparjev in morilcev, tedaj cenite zlato in vse drage kamne po njihovi resnični vrednosti. Tako boste imeli precej manj sovražnikov, kajti ob vaši modrosti se bodo mnogi sami zmodrili in v vseh stvareh spoznali Božji red! In ko bodo to dosegli, bodo postali tudi plemeniti in prijazni ljudje, katerih se vam ne bo treba bati.

5 Toda če boste vi ali vsaj vaši potomci začeli zlatu, srebru in dragim kamnom spet pripisovati namišljeno vrednost, boste znova padli v stare sovražne odnose, v kakršnih ste zdaj. Povem ti: v določenih pravih razmerah je vse to dobro na zemlji, in prav uporabljeno prinaša blagoslov telesu, duši in duhu; čistemu je vse čisto in za tistega, ki je sam postal svetloba, ne more biti več noči; toda z neumno, sprevrženo uporabo, ki je v nasprotju z redom, nazadnje celo najboljše mora postati slabo in namesto blagoslova in sreče prinaša prekletstvo in nesrečo!

6 Veš, da ima voda najrazličnejše in najboljše lastnosti in je prvina, ki je najbolj nujna za fizično življenje ljudi, živali in rastlin; toda če bi si človek hotel postaviti bivališče v globini morja in tam prebivati z ribami, bi v takšnem bivališču njegovo telo kmalu umrlo. - Prav tako kot voda je tudi ogenj najpotrebnejša prvina za življenje; kdor pa bi planil v ogenj misleč, da si bo v njem prilastil še več življenja, bi se spremenil v pepel,

in kmalu ne bi bilo v njem niti iskre naravnega življenja več!

7 In tako je z vsemi stvarmi po vrsti! Da, celo najbolj strupene rastline in živali so velik blagoslov za to zemljo; vsrkavajo namreč zle strupene snovi iz zraka; njihova narava je urejena tako, da strup, ki obstaja v vseh nedozorelih duhovih naravnega življenja, njihovemu naravnemu življenju ne more škodovati.«

90. Človekova poglavitna naloga: postati popolna Božja podoba

1 (Gospod:) »Zato pustite te stvari nedotaknjene v njihovih za zemljo koristnih področjih; prizadevajte si predvsem, da bi postali popolni ljudje, - da, postanite tako popolni, kot je popoln vaš Oče, kajti potem vam ves strup rastlin in živali ne bo mogel škodovati!

2 Postanite vendar spet to, za kar ste poklicani, kar so bili vaši praočetje, ki jih je ubogalo vse stvarstvo; z ravnanjem po Mojem nauku postanite gospodarji stvarstva vašega Očeta v Njegovem redu - to so vam nekoliko dokazali črnci - in v takšnih razmerah ne bo več sovraštva, niti med vami niti med vami in vam podrejenimi ustvarjenimi bitji! Toda če zapustite ta red, boste morali spet prenašati staro prekletstvo in nemir.

3 V tem času bo sicer Moje kraljestvo na tej zemlji potrebovalo veliko moči, in tisti, ki si ga ne bodo z močjo prilastili, ga ne bodo dobili v svojo posest. Pozneje bo seveda laže; toda brez boja, vsaj s samim seboj, na tej zemlji že ne bo mogoče pridobiti Mojega kraljestva. Če je že tuzemsko življenje en sam boj, toliko bolj velja to za duhovno življenje iz onstranstva, zlasti če naj bi se že v tem svetu izkazalo kot zaželeno. Toda kljub temu bo za vsakega, ki Boga resnično ljubi, ta boj vsekakor lahek! Vsakemu Svojemu resničnemu prijatelju povem, da je Moj jarem prijeten in Moje breme lahko!

4 Vidim, da ste ti in vi vsi vse to prav dobro razumeli; zato vam zdaj tudi povem, da že imate vse, kar potrebujete za nadaljnje širjenje Moje besede in Moje volje. In kakor je napovedal prerok Izaija, se je tu v nekaj dnevih vse dopolnilo, in tako je zdaj dnina tu opravljena.

5 Kdor vse to spozna in zvesto spolnjuje, bo nezmotno dosegel popolnost življenja in ne bo smrti niti čutil niti kako drugače zaznal; kdor si je namreč že v telesu obudil večno življenje duha, ta po odpadu mesa resnično ne bo čutil nič drugega kot nadvse

osrečujočo osvoboditev v nadvse jasni zavesti svoje najpopolnejše biti in njegovo obzorje se bo razširilo v neskončno st.

6 Toda nepopolnim se bo v trenutku ločitve godilo precej drugače!

Najprej bodo morali pretrpeti hude bolečine v svojem mesu, in te se bodo večinoma stopnjevale do trenutka, ki ga imenujemo trenutek ločitve. Poleg neogibnih bolečin mesa pa se bodo v duši izrazili tudi strah, bojazen in nazadnje celo nekakšen obup in bodo dušo mučili še huje kakor še tako pekoče bolečine mesa. In ko bo duša osvobojena svojega mesa, se bo v onstranstvu neredko - po računanju časa tega sveta - veliko let trudila, da bo dosegla vsaj kolikor toliko človeško zavest; o popolnem poduhovljenju pa morda ne bo govora niti v eonih te zemlje.

7 Zato boste storili svojim bratom veliko dobrega, če se boste z njimi trudili prav tako potrpežljivo, kot sem se trudil z vami Jaz.

8 Blagor vam in vašim bratom, če boste ob koncu prizadevanja tudi vi lahko rekli svojemu bratu: 'Brat, na tebi sem dopolnil svojo dnino, zdaj ravnaj po tem in izpopolni samega sebe po Božjem redu, ki sem ti ga pokazal in je od Gospoda vsega življenja in vse biti od vekomaj!' «

91. Vse ima svoj čas

1 (Gospod:) »Pri vas sem dodal cel dan Svojega časa za vaše zveličanje in k temu Me je pripravila Moja velika ljubezen do vas.

2 Tega se vedno spominjajte in storite enako, če vam bo brat rekel: 'Razsvetljeni Gospodov poslanec, ostani vendar pri meni; moje srce namreč najde v tvoji navzočnosti mogočno tolažbo in veliko, osrečujoče okrepčilo!' Tedaj ostanite tam, četudi bi bil presežen čas, ki vam ga je predpisal duh. Resnično vam povem: Takšno prostovoljno dejanje ljubezni do bližnjega bom zelo cenil!

3 Samoumevno je, da lahko prijatelju to storite le enkrat, dvakrat, trikrat; če pa potem spet prosi, da ostanite dalj časa, ga potolažite z zagotovilom, da se bosta kmalu srečala, in ga spodbudite k najvztrajnejši dejavnosti po tem Mojem nauku, ki sem ga zdaj dal vam vsem, potem ga blagoslovite v Mojem imenu in pojdite naprej, kamor vas kliče duh, ki zdaj prebiva v vas kot Moja živa beseda in vas sam vodi in pelje k večnemu življenju!«

4 Cirenij reče: »Gospod, kako je zdaj s tem? Včeraj ponoči si rekel, da boš po tem dnevu odpotoval od tod! Je treba to razumeti kot povsem dokončno? Ali ne bi bilo mogoče, da bi nam Ti, o Gospod, podaril še en dan?«

5 Jaz rečem: »Salomon, modrec, je nekoč rekel: 'Vse ima svoj čas!', in tako imam tudi Jaz Svoj dobro in zelo natančno razporejeni čas, zato tokrat ne bom mogel ustreči tvoji želji; glej, v veliki judovski deželi je veliko mest, trgov in vasi, kjer vsepovsod prebivajo ljudje! Večina še nič ne ve o Meni, a so tudi Moji otročiči in že dolgo čakajo na prihod Očeta iz nebes in bodo tudi nadvse veseli, ko Ga bodo spoznali tako kot zdaj vi. Toda, Moj najboljši prijatelj, povsem neuslišana pa tvoja prošnja tudi ne sme ostati! In ker Me že imate tako zelo radi, bom ostal med vami še vso to noč in tri ure jutrišnjega dneva, ker je tudi Meni med varni tako prijetno pri srcu; toda niti trenutka več kot tri ure ni mogoče ostati! Kot sem rekel: 'Vse na tem svetu ima svoj čas in svoj red!«

6 Cirenij reče: »Toda Ti si vendar tudi gospodar časa in ga lahko celo zadržiš ali uničiš!«

7 Jaz rečem: »To si dobro in prav povedal! Toda treba je pripomniti le to, da prav zato, ker sem gospodar časa in sem čas sam določil in razdelil iz Sebe, in ker sem v nekem pogledu čas pravzaprav Jaz sam, ni ta nič drugega kot Moj lastni, nespremenljivi red, proti kateremu je celo Meni samemu skoraj nemogoče ravnati; če bi se namreč Jaz sam pregrešil proti Svojemu redu, bi ti kmalu videl zelo malo vseh tistih bitij, katerih obstoj je odvisen od Mojega večno nespremenljivega reda.

8 Le za trenutek odstrani pogoj, pa v istem trenutku propade tudi pogojeno! Ali pa si predstavljaj trden grad na najtrši skali! Praviš, da je ta grad zgrajen kot za večnost. Če pa bi Jaz dopustil, da bi se silna skala zmehčala v maslo, ali bi se trdni grad ohranil tudi potem?! Ali pa, da se na dobri in trdni ladji pelješ po morju; ali bi ti tvoja ladja in celo najboljši veter kaj koristila, če bi Jaz izsušil vodo do dna?! Gotovo ne dvomiš, da bi Jaz to zmogel. In tako torej drži, da s pogojem pade v vodo tudi pogojeno.

9 Povsod urejam čas in sem večna sodba v njem; toda v sveti sferi ljubezni pravzaprav ni več časa in Jaz lahko sami ljubezni še vedno nekaj dodam. Vendar pa ostaja natančno pri tem, kar sem zdaj rekel! Marko naj nam prinese več vina, da bomo laže prenašali nočni hlad; tudi to noč bomo namreč ostali na prostem!«

92. Zgražanje in jeza farizejev zaradi Gospodovega veselega obeda

1 Marko je komaj tako od daleč le nekaj na pol slišal o Moji želji po vinu, pa je že kot pravi gostilničar pohitel v klet in z obema sinovoma takoj prinesel več vrčev, polnih najboljšega soka vinske trte. Naše kupe so napolnili do vrha; vsi so pili na uspeh novega nauka iz nebes in niso mogli dovolj prehvaliti, slaviti in poveličevati kakovostnega vina.

2 Da so bili tudi Roklus in njegovi tovariši, ki so sedeli tako rekoč za našo mizo - četudi za na novo dodanim, prečno postavljenim delom - postreženi z istim vinom, kot postopno tudi vsi drugi gostje, se razume samo po sebi; vsi smo prav pošteno segali po kupah in tudi dobremu kruhu nismo prizanašali.

3 Opazili pa so tudi tisti za farizejsko mizo, ki je bila najbližja naši, za katero je sedelo petdeset farizejev s svojim glavnim govornikom Floranom in poglavarjem Staharjem iz Cezareje Filipove, da sem se tudi Jaz sam kar krepko loteval vina in kruha.

4 In Stahar je precej glasno rekel Floranu: »Poglej vendar tja, kakšen pijanec in požeruh je ta prerok, ki naj bi bil napolnjen z Božjim duhom! Videti je tudi, da sploh ni sovražnik ženskega spola, saj Mu tista zelo ljubka vlačuga zmeraj sedi tako tesno ob telesu kakor uhlja ob glavi! Pomislimo nasprotno, na naša moralna pravila, ki izvirajo od Mojzesa, kaj vse omadežuje človeka! Če je resnično napolnjen z duhom Vsemogočnega, potem vendar ne more sam z dejanjem nasprotovati istemu duhu, s katerim je bil napolnjen tudi Mojzes!? Hm, hm, to me zelo čudi!

5 Njegovi nauki in dejanja očitno pričajo, da mu je Bog dal večje sposobnosti, kot jih je kdaj koli imel kak človek, in kdor živi po njegovem nauku, se pred Bogom ne more pogubiti; toda kdor tako pijančuje in je kot on, bo nekoč po poslednji sodbi, ki jo je napovedal Danijel, težko sprejet v raj! Zapisano je namreč: 'Nečistniki in pijanci ne bodo sprejeti v Božje kraljestvo!' Kaj misliš o tem ti, moj zmeraj zelo spoštovani Floran?«

6 Floran, skomigovaje z rameni reče: »Tole pravo pijančevanje se tudi meni zdi malo čudno! Po malem se mi dozdeva, da diši zadeva po nekakšnem dobro prikritem hudičevstvu! Zdi se, da se to ne dogaja čisto po Božje! Hm, hm, poglej tja, že spet si polni kupo! Ah, ah, to je že res več kot nenavadno! In zdaj še kos kruha po pijači! No, no, bomo videli, ko bo prav pošteno pijan, kakšen nauk bo tedaj dal svojim učencem!«

7 Stahar reče: »Tvoja pripomba, posebno tista, da zadeva diši po hudičevstvu, se mi zdi zelo tehtna, vsa ta komedija pa že zelo čudna! Res, da smo se vsi spremenili v njegove učence; toda v takšnih okoliščinah bi bil po mojem mnenju skrajni čas, da se spet z vso močjo odpovemo tej časti, kajti vse skupaj se mi zdi dobro preračunano satanovo slepilo! Saj vendar Danijel jasno in razumljivo napove, da bo nekoč med ljudmi nastopil mogočen Božji nasprotnik in bo delal takšna znamenja, ki bi lahko zapeljala celo izbrane Božje angele, če bi Bog kaj takega dopustil! Navsezadnje je morda prav ta opisani Božji nasprotnik!? Prijatelji, če je tako, bi bilo zelo priporočljivo, da bi se kar se da hitro pobrali od tod, sicer nas utegne že naslednjo uro živi satan odnesti s kožo in kostmi!«

8 S takšnimi pomisleki in ponazoritvami se je pogovarjalo petdeset farizejev za svojo mizo že od trenutka, ko sem izpil prvo kupo vina. To pa so opazili Roklus in njegovi tovariši, ki so že brez tega imeli farizeje v želodcu.

93. Roklusov ostri govor farizejem

1 Roklus, ki se je popolnoma prepričal o Moji božanskosti, ni mogel več potrpežljivo poslušati zlobnega govoričenja; vstal je, tudi njega je vino precej opogumilo, in glasno rekel: »V tako izjemni družbi na zemlji, kjer Bog, angeli in mi, Njegova razumna ustvarjena bitja, prebivamo skupaj kot bratje, svinje ne smejo imeti mize in prostora! Sicer so gotovo tudi svinje Božje stvari, le v družbo ljudi ne spadajo! Kakšno zmešano, najbolj noro čvekanje! Če začnejo kruliti lačne svinje, je v tem gotovo veliko več modrosti kakor v takšnem čvekanju. Skratka, farizej je bil, je in ostane nekaj najneumnejšega, najostudnejšega in ob tem oblastiželjno najzlobnejšega, posebno tak poglavar in najbednejši judovski pismouk!

2 Te živali povsod vohajo hudiča! Zdi se jim in učijo celo, da hudiči na zemlji neprenehoma kot sledilni psi lovijo človeške duše in je vsak človek brezpogojno hudičev in izgubljen, če ne nosi pri sebi posvečenih amuletov iz templja in jih vsako leto vsaj dvakrat ne obnovi; ne opazijo pa, da so prav oni sami najresničnejši hudiči na tem svetu! Zato se tudi ne bi smeli čuditi, če med seboj v svojih nosnicah občutijo nekaj hudičevega vonja, kajti to bi bilo šele prav hudičevo, da bi nekdo sam bil najresničnejši, utelešeni hudič in od časa do časa ne bi čutil, da je hudič!

3 Ti, mladenič (Rafael), si prej vendar odstranil kamen, - ali ne bi mogel odstraniti tudi teh petdeset garjavih svinj?! Pomisli, kaj so si ti lopovi drznili glasno izgovoriti! On, edini Stvarnik vina in kruha, naj bi bil grešil, ker tudi sam pije vino in ker sedi ob

Njegovi strani deklica, ki je gotovo najnedolžnejši angelček! Ah, to nikakor ni dopustno, dokler sem tu jaz, ki sem spoznal Gospoda! Proč morajo! Toliko so slišali in videli, - in zdaj glasno govorijo: 'Vse to bi lahko bilo satanovo slepilo!' Moj prijatelj iz nebes, jaz sem le s te zemlje; toda niti za ceno svojega življenja ne trpim, da bi te svinje s svojo najbolj umazano in smrdečo slino tako sramotno oskrunile Najsvetejšega vse svetosti! Proč z njimi!«

4 Šele zdaj so petdeseteri postali pozorni na Roklusove izbruhe in poglavar Stahar se je dvignil in Roklusa z resnim obrazom vprašal: »Prijatelj Roklus, govoriš morda o nas?«

5 Roklus reče: »O kom pa sicer? Prav vi ste vendar črna satanova zalega in zato ne prenesete svetlobe! Le kako si drznete Gospoda in Mojstra od vekomaj, ki vam je za to dal že tako veliko izrednih dokazov z besedo in dejanji, tako sramotno popackati s svojo staro, najogabnejšo slino?! Ali se ne bojite, da se bodo zaradi tega celo zemeljska tla maščevala nad vami?!

Kdo more biti Ta, ki zakliče skali v morju: 'Propadi in izgini!' in skala izgine še isti trenutek?! Ali lahko hudič po vašem pojmovanju - kdaj oznanja ponižnost in najvišjo ljubezen do Boga in bližnjega?! O, vi neznanski voli in osli, kako strašansko pusto in zmedeno mora biti v vaših možganih, da ne uvidite tega, da mora biti hudič, če je kdaj obstajal kakšen po vašem pojmovanju, v nasprotju z Gospodom Bogom najbolj nemočno in zato najbednejše bitje toliko, kolikor bolj je oddaljen od polnega Božjega reda!

6 Če pa je po najmodrejši in najresničnejši Gospodovi besedi vsa moč in oblast le v ljubezni do Gospoda Boga, kolikšno moč in oblast naj bi imel potem vaš belcebub, ki je poln najgrenkejšega sovraštva do Boga, iz te svoje najsramotnejše lastnosti? Če pa smo že mi ljudje zaradi pomanjkanja pravega in resničnega spoznanja Boga in le zato gotovo tudi iz pomanjkanja resnične in vse izključujoče ljubezni do Njega slabotna in nemočna bitja, koliko bolj so potem taki šele vaši hudiči, ki naj bi Boga sicer zelo dobro poznali, ob tem pa bi Ga vendar nepojmljivo nadvse sovražili. In kako je mogoče, da bitje Boga, ki Ga popolnoma spozna, kljub temu nadvse sovraži, - resnično, da bi to razumeli in prebavili, je treba imeti farizejski svinjski želodec! Tak želodec sicer ne sprejema vase svinjskega mesa, razlog za to pa je najbrž naravno, v tem, da svinja ne žre druge svinje!

7 Jaz Gospoda Boga ljubim bolj kot vse na svetu zdaj, ko sem Ga šele čisto malo

spoznal, in čutim, kako moja ljubezen do Vsemogočnega z mojim naraščajočim spoznanjem raste, in nadvse živo čutim v sebi, kako s tem tudi moč moje volje postaja čedalje učinkovitejša. Kakršen sem zdaj se čisto sam spoprimem s tisočkrat tisoč legijami farizejskih hudičev! Vsi skupaj mi ne premaknejo slamice, - in pobalini trdijo, da ta Božji Najsvetejši Svoja dela opravlja ob pomoči njihovega namišljenega hudiča!? O, vi zakrknjena sodrga, ki ji ni pomoči, vam bom že izgnal vaše vsemogočne hudiče! Je ravno prav, da so mi ti pobalini prekrižali pot, tega sem si že dolgo želel!«

94. Rafael razloži Roklusu pojma 'satan' in 'hudič'

1 Rafael reče: »Moj najljubši prijatelj Roklus, pomiri se; ti so sicer res bili zagrizeni farizeji, zdaj pa so postali naši učenci in bodo spoznali svojo zmoto! Kar zadeva hudiče, o njih ne veš dovolj, da bi lahko resnično in veljavno govorilo njihovem vplivu na ljudi. Šele ko boš več vedel, boš lahko tudi govorilo tem!

2 Glej, to, kar imenujemo 'satan' in 'hudič', je ta svet z vsem svojim zapeljivim bliščem. Seveda je tudi vsa materija, iz katere se sestoji svet, Božje delo, in je v njej skrito božansko; toda poleg tega je v njej tudi laž, prevara in zapeljevanje, iz tega potem nastanejo nevoščljivost, skopost, sovraštvo, napuh, preganjanje in iz tega izhajajoči vsakovrstni grehi, nešteti in neizmerljivi.

3 In glej, prav to napačno, laž in prevara je duhovno vzeto 'satan', in vsi posamezni grehi, ki iz tega nujno izhajajo, so prav to, kar imenujemo 'hudič'; in vsaka duša, ki je vdana kateri od neštetih pregreh, kot v njih utemeljena, je poosebljeni hudič in dejavni izraz enega ali drugega zla in hudobije, in v takšni duši je težko ugasljiv nagon, da - neprenehoma dela zlo na način, v katerem se je življenjsko utemeljila med svojim mesenim obstojem.

4 Ker pa vsaka duša tudi po telesni smrti živi naprej in se zadržuje v območju te zemlje, se takšna duša neredko poda tudi v zunanje življenjske sfere ljudi in si skoznje s svojo zlo poželjivostjo prizadeva prebuditi zlo tudi v tistem človeku, v katerega življenjski sferi najde dobrodošlo hrano, ker še meseni človek nosi v svojem mesu nemajhno naravno nagnjenje k enakemu grehu, navadno zaradi slabe in zanemarjene temeljne vzgoje.

5 Takšne duše se večkrat polastijo celo človeškega mesa in tako celo tu in tam mučijo slabotno dušo, Gospod pa to dopušča, da bi pri duši popravil to šibkost, ker

šele s tem dobi duša resničen in živ odpor do grešne slabosti svojega mesa in nazadnje vso dejavnost uporabi za to, da postane močna tam, kjer je bila prej slabotna; za to ji Gospodova milost tudi pride na pomoč o pravem času.

6 Glej, to, kar bi moral Jud, seveda zelo daleč od resničnega stanja, pravzaprav razumeti pod izrazom 'satan' in 'hudič', je razumsko pravilno in resnično; ker pa tega ne razume, ima 'satana' in 'hudiča' za duhovno poosebljeno zlobno moč volje, ki ji je najbolj všeč, da odvrača ljudi od hoje po poti Božjega reda.

7 Te sprevržene duše pa pri tem nikakor nimajo proti božjih namenov; prvič, Boga niti od daleč ne poznajo, in drugič, so preveč slepe, neumne in bedaste, da bi sploh lahko imele kak namen, kajti zunaj sebe ne poznajo nobene potrebe in ravnajo zgolj iz gole sebičnosti. Prigrabijo si le tisto, kar se vdaja njihovi sebičnosti, in so med seboj nadvse nezaupljive; zato si pri njih sploh ni mogoče misliti kakšne skupne moči in povsem prav imaš v tem, da je njihova moč ničeva.

8 Da, ničeva je za ljudi, ki so se že povsem zedinili z Gospodovo ljubeznijo in voljo; drugače pa je s tistimi, ki so malo tukaj in malo tam, ali če bi tehtal njihovo duhovnost in materialno st na skodelici tehtnice in se le-ta ne bi nagnila na nobeno stran, potem bi v kakšni duševni strasti dodatek demona, ki tiči v isti duševni strasti, nagnil tehtnico, ki tehta moralo, precej na materialno stran in duša bi se potem sama od sebe še teže izvila iz materialnega v duhovno.

9 Če pa duša ostane v materialnem, se potem postopno tudi čedalje več enako naravnanih demonov oklene materialne skodelice življenjske tehtnice, nagnjenost postaja čedalje opaznejša, materialno postaja torej čedalje obilnejše in tisto, kar je duhovno seveda neznatnejše. In glej, potem se pokaže, da lahko 'hudiči' Judov ali 'demoni' Grkov duši v času njenega samooblikovanja nazadnje povzročijo zelo veliko škodo, ne da bi ji pravzaprav sploh hoteli škodovati!«

95. Roklusovi ugovori

1 Roklus reče: »Kako lahko inteligentno bitje nekomu škodi, ne da bi hotelo? Demon mora vendar še vedno imeti vsaj toliko lastnega občutka in samozavesti, da ve, kaj hoče; če pa to ve, je njegova hudobna volja kazniva (»Volja« je dopolnitev!). In dopuščanje takšnega skrivnega prišepetavanja zlih demonov v nedolžno človeško dušo se mi tudi ne zdi ravno najbolj še; če so že iz kakšnih tajnih modrostnih razlogov dopuščeni, pa uboga duša ne more biti prav nič kriva, če jo gospodje hudiči po-

kvarijo!

2 Če pa hudiči nimajo niti inteligence in zato še manj svobodne volje, tudi ne morejo škodovati duši, - in če ji že škodujejo, tedaj niso za to krivi niti duša, ki je bila oškodovana, niti hudiči brez inteligence in brez volje; krivda bi potem pripadala le tistemu, ki kaj takega dopusti! Tako sodim povsem brez ovinkarjenja in se nikakor ne sramujem tega tu odkrito povedati!

3 Če pa imajo hudiči, kot se govori, celo zelo ostro inteligenco kar lahko domnevamo, ker pri ubogi duši takoj izvohajo, kje je v materialni sferi njena šibka točka - imajo tudi voljo, da ji škodijo; v tem primeru ostane duša spet brez krivde, in samo hudiči in tisti, ki jim to dovoli, edini nosijo krivdo!

4 Daj mi orožje in pokaži mi sovražnika in potem bom že zanesljivo preprečil, da mi ne bo zlahka prišel do živega! Toda če sovražnika, ki mi torej lahko povzroči veliko škodo, potem ko me je čisto skrivaj in nevidno zvabil v najostudnejše grehe, ne poznam (»Ne poznam« je dopolnitev), poleg tega pa moram nositi tudi krivdo za to z vsemi njenimi težkimi in hudimi posledicami, - ah, tedaj se zahvalim za takšno življenje!

5 To potem pomeni slabotnega človeka golega postaviti v sredo krdela lačnih volkov, hijen, levov, tigrov in panterjev. Če se jim je pustil raztrgati in požreti, nosi potem tudi še krivdo in ga mora povrh tega sodnik še obsoditi za to, ker je kot povsem nemočno, slabotno bitje moral prvič dopustiti, da so ga oboroženi biriči močnih živcev odvlekli v divjino, in drugič, ker so ga potem raztrgale in požrle divje zveri!

6 Kako je tvoji nebeški modrosti všeč takšno sodstvo?! Prijatelj, če je z demoni ali hudiči tako in uboga trpeča človeška duša ostane edina nosilka posledic in krivde hudičev z inteligenco in voljo, ki so jo pokvarili, ali brez nje - tedaj, tedaj ni modrega in ljubeče pravičnega Boga, ampak morda le nekakšno čarovno slepo vsemogočno bitje - torej neke vrste Fatum, ki ima svoje največje veselje ob vsakovrstnem preganjanju živali, tako kot visoki Rimljani v najbesnejših bikoborbah - in proti kateremu se človek lahko pregreši le tedaj, ko se je sam s pravičnimi sredstvi ukvarjal z modrostjo!

7 Resnično ti povem: Če so tvoje besede zanesljivo resnične, tedaj imajo farizeji skoraj prav! Jaz pa sem slišal Gospoda samega govoriti o marsičem in se lahko, opiram na to, ko rečem, da si ti, lepi sel Božjih nebes, tokrat ustrelil nekoliko mimo; in ostajam pri tem, da jaz sam s svojo zdajšnjo ljubeznijo do Gospoda povsem

premagam prej omenjeno število farizejskih hudičev!«

96. Demoni in njihov vpliv

1 Rafael z blagim nasmehom reče: »Glej, prijatelj moj, tudi ti imaš že tri polne kupe vina v glavi, to se pravi, njegovega duha, in zato si zdaj v svojem razumu še bolj kritičen kot prej! Po svoje imaš povsem prav, ko trdiš, da demoni v še tako velikem številu ne morejo imeti nobene oblasti nad človekom, ki je povsem v Božji ljubezni; kajti o skupni moči pri njih ne more biti govora, ker je vsak od njih nadvse sebičen in samoljuben in zato nobenemu ne pade na pamet, da bi svojega soseda v čemer koli podpiral, iz strahu, da bi sosed lahko skrivaj in povsem prikrito spet pridobil kakšno prednost, to pa bi ga potem spet prisililo v jalovo kesanje.

2 Ko gredo skupaj na nekakšen rop, nobeden ne izda drugemu svojega nadvse skrivnega namena, in ko se kot po naključju srečajo na kraju ropa, se pogosto srdito spopadejo. Prvi, ki se vrže na plen, je namreč sovražnik vsakega, ki se poleg njega tudi vrže na plen in ga skuša izpodriniti. Tretji škodoželjno izrabi to priložnost in potem krade zase; in ko začne poleg njega četrti tudi krasti zase, se spopadeta tudi ta dva in peti potem spet povsem mirno krade zase. Ko se pridruži šesti, se takoj vname nov boj in sedmi lahko potem mirno krade tako dolgo, dokler ne pride v njegovo bližino osmi. Zdaj se vsi bojujejo in nihče ne pusti, da bi mu drugi vzel položaj in že naropani plen.

3 Vidiš, da noben hudič drugemu gotovo prav nič ne pomaga; toda s svojim nadvse sebičnim navalom kljub temu množijo težo nad skupnim plenom in potem se dogaja približno tako, kot če položiš dve enaki uteži v skodeli tehtnice, da sta povsem v ravnotežju. Namaži eno utež z najlažjo kapljico medu in takoj bo sladki vonj privabil tisoče čebel; te bodo sedle na utež in tako nehote povzročile neravnotežje.

4 Ali lahko Boga obtožiš nespameti zato, ker je dal čebeli voh in slo po medu in medu samemu dišečo in vabljivo sladkobo?! Ali je Gospod nespameten, ker Svojih ustvarjenih bitij ni oblikoval le nadvse smotrno, temveč tudi nadvse lepo, vsako po svoje?! Ali je morda nespametno od Njega, da je dal dekletu tisto nadvse mikavno in privlačno obliko, da mora imeti za čute bolj grobega moža najvišjo vrednost na tem svetu, da ta zapusti očeta in mater in se presrečen drži svoje nežne in ljubke žene?!

5 Kakor pa se da že v zunanjem svetu spoznati, da eno bitje privlači drugo, toliko bolj je tako šele v svetu duhov; in če ne bi bilo tako, kako bi obstajali Zemlja, Luna, Sonce

in kako nešteta druga nebesna telesa v neizmernem prostorju stvarstva?! Atom čuti naklonjenost do svojega soseda; oba se privlačita. Kar počneta ta dva, to počnejo potem tudi nešteti eoni, privlačijo enako, in iz tega nazadnje nastane planet, kot je v pretekli noči Gospod vsem Svojim učencem zelo nazorno pokazal in boš to tudi našel natančno opisano v veliki knjigi, ki sem vam jo izročil.

6 Če pa je tako, ali je potem nespametno, da pušča Gospod vsaki duši nujno brezpogojno svobodo volje in spoznanja in poleg tega seveda tudi posledice, ki iz tega izhajajo?! Ali bi lahko Boga slavil kot nadvse modrega tudi tedaj, ko bi hotel nekdo potovati od tod v Jeruzalem in bi tako tudi usmeril svoje noge, vendar pa ob vsej svoji volji in ob najboljšem poznavanju poti ne bi prišel v Jeruzalem, ker Bog ne bi hotel, da bi bil kdo deležen posledic svojega hotenja in vedenja, ampak bi človek namesto v Jeruzalem, kjer bi moral opraviti pomembne posle, prišel v Damask, tam pa sploh ne bi imel kaj početi?! Povej mi, ali bi se ti takšna Božja ureditev zdela modra? Ali bi se ti zdelo krivično, če bi te podnevi čebele, ose, sršeni in vsakovrstne muhe povsem prekrili in požrli, ko bi šel ven ves namazan z medom?!

7 Če pa zdaj tvoja duša v svojo zunanjo življenjsko sfero trosi nekakšen vonj grešne strasti in ga duše, ki so že osvobojene mesa, pa se še zadržujejo v istem, njim najljubšem vonju, zavohajo v tvoji sferi zunanjega življenja, nazadnje planejo nate in se nasitijo ob tvojem preobilju, ne da bi pravzaprav vedele, kaj počnejo, ampak se v čedalje večjem številu zbirajo okrog tebe edinole zaradi tega, ker v tvoji sferi najdejo zaželeno hrano, to gotovo ni nespametno od Stvarnika, ki večno ničesar ne spoštuje bolj kot brezpogojno svobodo vsake duše. Saj ima vendar vsaka duša v rokah vedno dovolj sredstev, da se reši nepovabljenih gostov, kolikokrat in kadar koli hoče!

8 Če nočeš, da te nadlegujejo pikajoče žuželke, si umij in očisti neumni medeni namaz, pa boš imel mir; in če v svoji zunanji življenjski sferi nočeš demonov, ki slabijo in obremenjujejo tvojo dušo, si izberi za svoje življenjsko vodilo znani Gospodov red in zagotavljam ti, da noben demon ne bo prišel v bližino tvoje življenjske sfere!

9 Verjemi mi, če s kakšno življenjsko sprevrženostjo, ki je nastala v tebi in iz tebe, ne privabiš in pritegneš demonov, te oni gotovo ne bodo privlačili, skušali in zapeljevali; če pa si jih pritegnil, moraš samemu sebi pripisati, če bodo s svojim navalom tvojo dušo še bolj utrdili v isti strasti, ne da bi to pravzaprav hoteli.«

97. Človekova svobodna volja. Pomoč božje milosti

1 (Rafael:) »Povem ti: Vsak človek najprej iz samega sebe postane slab in se izneveri Božjemu redu! Za to je večinoma seveda prežet s povsem napačno vzgojo in tako zapade v najrazličnejše zle strasti in iz teh v vsakovrstne resnične grehe, z njimi pa potem tudi odpre vrata vsem zlim tujim vplivom in tako lahko postane in tudi ostane pokvarjen v temelju duševnega življenja, - vendar pa zmeraj le, če tako sam hoče.

2 Če se hoče spremeniti, mu ni kar zadeva Gospoda nič napoti; kajti človek v stiski mora v sebi izraziti le najtišjo željo in takoj dobi pomoč. Toda če se v svoji hudobiji počuti kar dobro in zadovoljno in nikoli ne izrazi v sebi ali iz sebe kakšno večjo željo, tedaj seveda ne bo nobenega posebnega vpletanja v njegovo voljo.

3 Seveda mu prišepetavamo v senzorium njegovega srca, ki mu pravimo 'vest', in od časa do časa dobi od nas prav krepke opomine. Če se le nekoliko ravna po njih, potem ni več govora o izgubljenosti in pogubljenju. Tedaj neprenehoma prihaja skrivna pomoč od zgoraj in zmeraj daje duši poznanje in moč, da se čedalje bolj osvobaja iz velike zmede; in potem je potrebno samo malo dobre volje in že gre prav jadrno naprej, - vsaj do tam, kjer človeka, primernega za višje razodetje, zgrabi Božji duh sam in ga v resnični življenjski svetlobi vodi naprej.

4 Toda kjer se človek v svoji grobi zaslepljenosti in posvetni čutni omami niti najmanj ne ozira na naša zelo nežna in tiha opozorila, ki se oglašajo v srcu, ampak ravna tako, kot bi bil gospodar vsega sveta, - da, tedaj za nepoboljšljivo stanje lastne duše pač ni kriv nihče drug kot ravno lastna duša sama!

5 Verjemi mi in si dobro zapomni, kar ti zdaj govorim! V vsem naravnem svetu in v svetu duhov ni nobenih tako imenovanih prahudičev, temveč so le takšni, ki so že prej nekoč živeli na svetu kot nepoboljšljivo slabi in grešni ljudje in so že tedaj kot pravi utelešeni hudiči druge ljudi ne le zapeljevali v vsakovrstne pregrehe in gnusnosti, ampak jih z vsemi prisilnimi sredstvi, ki so jim bila na voljo, silili vanje, - s čimer pa so samim sebi pripravili toliko večje prekletstvo, iz katerega se bodo težko kdaj povsem izvili. O tem lahko misliš kakor hočeš, moreš in želiš, pa ne boš mogel Gospodu pripisati niti najmanjše krivde za to.

6 Da pa potem Gospod tudi v onstranstvu redno dopušča vse mogoče, da bi pokvarjeno dušo ozdravil, si seveda lahko misliš; kajti Gospod nobene duše ni ustvaril za pogub1jenje, temveč vse le za največjo življenjsko dovršenost. Toda to si tudi lahko zapomniš, da v vsem neizmernem prostorju stvarstva niti ena sama duša ne more doseči življenjske popolnosti po nekakšnem neposrednem, povsem

brezpogojnem usmiljenju, ampak edino po svoji volji! Gospod sicer človeku ponuja vsemogoče pripomočke; toda potem jih mora človek kot take spoznati, se jih s svojo voljo oprijeti in kot povsem samostojno uporabljati!

7 Da, in potem ko človek svobodno iz sebe kliče in pravi v svojem srcu: ' Gospod, preslaboten sem, da bi si pomagal s sredstvi, ki mi jih daješ; pomagaj mi Ti s Svojo roko!' , - ah, tedaj si človek sam želi višjo pomoč s svojo lastno voljo in iz lastnega spoznanja in zavedanja, da ima premalo moči - tedaj lahko Gospod tudi takoj vpliva z vso potrebno oblastjo in močjo in v trenutku pomaga slabotni duši.

8 Toda tako človekovo voljo kot njegovo spoznanje in zaupanje mora ves čas spremljati najpopolnejša odločnost. Sicer ostane pri ureditvi, po kateri si mora vsaka duša sama pomagati s ponujenimi sredstvi, ker bi vsako poseganje v kateri koli element lastne volje nujno povzročilo uničenje bistva duše. Kot se mora duša sama oblikovati po večno nujnem Gospodovem ukazu, se mora tudi sama oblikovati in izpopolnjevati s ponujenimi sredstvi, enako kot si mora tudi vsak človek na zemlji sam iskati telesno hrano, jo prepoznati in uživati, če hoče ohraniti svoje telesno življenje.

9 Tu ne stopi na zemljo noben bog in noben angel in reče vsem skupaj: 'Glejte, to in ono jejte, če ste lačni!', ampak ko se oglasi lakota, človek s svojimi usti pokuša sadje, ki raste povsod, in tisto, ki mu je všeč, nabere in si z njim poteši lakoto. Če je žejen, pohiti k svežemu izviru, in če ga zebe, si bo iz vsakovrstnega najfinejšega blaga, ki ne pika in ne draži kože, kmalu spletel zasilno ovojnico in se tako obvaroval pred mrazom. In če hoče biti zavarovan pred dežjem in divjimi živalmi, si bo kmalu postavil svojo kočo, saj ima za to na voljo vsakovrstna sredstva. Kamor koli se obrne, takoj najde množico darov, ki jih zlahka spozna kot take in jih tudi z močjo, ki mu je dana, zlahka uporablja.«

98. Samoodločba duše

1 (Rafael**:**) »Če pa Gospod že pusti človeka, da sam skrbi za svoje zunanje življenjske potrebe, da se duša vadi v samospoznanju in samostojni dejavnosti, koliko bolj je to potem nujno za dušo samo!

2 Celo živalskim dušam je tako rekoč vsajen zanje povsem značilen nagon (instinkt), po katerem ravnajo, in sicer vsaka na svoj način. Zmotno bi bilo misliti, da ta navidez nerazumna bitja brez govorice opravljajo svoje dejavnosti kot stroji, ki jih oživlja neka zunanja sila. Če bi bilo tako, bi tudi najboljše domače živali ne mogli pripraviti k še

tako preprostemu delu in gotovo ne bi ubogala človekovega klica.

3 Ker pa ima tudi vsaka žival svojo dušo, ki ima v sebi sklenjeno življenjsko moč, s katero živalska duša po svoji volji premika svoj telesni organizem, lahko žival tudi različno dresiramo. Le od zunaj oživljena stvar nima niti spomina niti nikakršne presoje. Vse njeno življenje je mehanično in njeno prizadevanje tako odmerjeno in determinirano, da sploh ne more biti govora o kakšnem požlahtnjenju s kakršno koli vrsto pouka; to se lahko zgodi le od zunaj mehanično.

4 Drevesu lahko tisoč let prigovarjaš, naj raste tako in tako in rodi žlahtnejše sadove, pa bo zaman! Uporabiti moraš nož in žago, divjaku odrezati veje, štrclje pazljivo razcepiti, vanje vtakniti sveže žlahtnejše veje in jih potem povezati z divjim, razcepljenim debelcem, tako ti bo povsem mehansko cepljeno drevo sčasoma tudi rodilo žlahtnejše plodove!

5 Žival pa lahko že z besedami in določenim ravnanjem zdresiraš in potem ti bo ob vseh priložnostih služila in se ravnala povsem po tvoji volji. To pa ti zanesljivo priča, da imajo živali tudi nekakšno svobodo volje, brez katere bi te ne mogle ubogati in ti služiti, če je ne bi bilo, bi ti služile prav tako malo kot kamen ali drevo.

6 Če pa imajo opazno že živali neko samo po sebi zaključeno dušo, obdarjeno z nekaj spoznanja in svobode volje, ki se mora sama določati po zanjo značilnem načinu življenja, koliko bolj mora biti to šele izraženo pri človeški duši! Tu za zdaj sploh ne more biti govora o kakšnih tujih vplivih od zunaj, niti dobrih in še manj slabih.

7 Duša ima vendar vse, kar potrebuje za prvi življenjski zagon. Ko bo v sebi s svojo močjo volje in po prostovoljni ljubezni do Boga prešla v močnejšo življenjsko svetlobo, se bo tudi kmalu zavedela, kaj vse ji še manjka; potem si bo tudi prostovoljno prizadevala, da bi iz vseh svojih življenjskih moči dosegla tisto, kar ji je še manjkalo, in bo spoznala poti in sredstva in jih s svojo voljo želela, se jih tudi polastila in se obogatila z zakladi čedalje višjega, bolj duhovnega in popolnejšega življenja.

8 Kar si duša po tej poti, ki je prava pot po Božjem redu, pridobi, potem je in ostane njena popolna last, in noben čas in nobena večnost ji tega ne moreta več iztrgati. Cesar pa si duša nikoli ni mogla pridobiti sama, s svojo voljo in s svojim spoznanjem, kot na primer zunanje, organsko telo in z njim marsikako zunanjo, zemeljsko prednost, to ji tudi ne more ostati, ampak ji bo vzeto tako, kot ji je bilo dano.

9 Če pa je vse to tako, kot uči vsakdanja izkušnja vsakega človeka, potem niti od daleč ne more biti govora o kakšnem delovanju zlih demonskih sil, ki bi dušo privlačile in določale; vse je namreč odvisno od volje in spoznanja duše in navsezadnje od njene ljubezni. Kakor hočeš, spoznaš in ljubiš, ravno tako se ti bo zgodilo - in nikoli drugače!

10 Če hočeš, spoznaš in ljubiš tisto, kar je po Božjem redu prav, boš na tej poti tudi zmeraj dosegel resničnost; če pa hočeš, spoznaš in ljubiš v nasprotju s takšnim redom, ki edini ponuja resničnost in bitnost, si podoben človeku, ki hoče žeti na polju, na katerem ni bilo nikoli posejano žito, in nazadnje moraš le samemu sebi pripisati, če je tvoja življenjska žetev postala enaka ničli. - Povej mi torej, ali si vse to razumel?«

99. Floran očita farizejem, da brezčutno kritizirajo Gospoda

1 Roklus reče: »To gotovo; saj si mi vendar vse tako nazorno jasno predstavil, da v vsem svojem življenju glede tega še nisem slišal nič jasnejšega! Toda zdaj se še toliko bolj jezim nad tistimi farizeji tam, ki spet postajajo stari, navadni farizeji toliko bolj, kolikor pogosteje vidijo Gospoda vzeti kupo v roko in kolikor bolj domačno se Gospod pogovarja s Cirenijem in Kornelijem! Ali ne vidiš in ne slišiš, kako zdaj tem črnim lopovom že postaja gnusoba vse, karkoli Gospod stori in govori?! Saj so vendar videli takšna znamenja od Njega, jedo za Njegovo mizo ter Ga hvalijo in častijo s kačjim jezikom! - Da, le kaj meniš o tem?«

2 Rafael reče: »Pusti to; verjemi mi, da Gospodu prav nič ne uide! On sam jih bo ob pravem času že prav pošteno oštel, in Gospodov opomin je zmeraj prav posebno grenak za tistega, ki si ga zasluži. Glej, tudi Cirenij, Kornelij, Julij in Faust opazijo to, kar vidiš ti in sem jaz že zdavnaj opazil! Toda Gospodova volja me je skrivaj opomnila k potrpljenju, in tako tudi ravnam, kot da ne bil opazil, kaj petdeseterica razpravlja med seboj. Toda kmalu bodo prišli do tja, kjer jih bomo zavrnili! Zato bodi še malo povsem miren!«

3 Roklus je zdaj umolknil in čakal, kaj se bo zgodilo. Toda petdeset farizejev ni čakalo, temveč so nadaljevali svoj posvet.

4 Floran, njihov slavni poglavitni govorec pa se ni strinjal z zelo opolzkimi stališči poglavarja Staharja in je rekel: »Kako Mojster je in pije zame še nista dokaz proti Njegovemu božanstvu! Vse Njegovo vedenje se mi zdi bolj nemo vprašanje, ali ne bomo v svoji veri postali omahljivi, ko bomo morda na Njem opazili to ali ono.

5 Če je On Mesija Jehova Sabaot, ki Ga je tako čudovito napovedujoč opeval David, potem lahko dela, kar hoče, in je še vedno storil vse prav; le kako naj bi mi, ubogi, nemočni, umrljivi ljudje predpisovali pravila vedenja Njemu - ko je vendar le od Njega odvisno, da smo in živimo -, ki je naredil nebo in zemljo in vsem živalim in ljudem ustvaril, uredil in dal njihove ude in različne življenjske organe! Tu si ti, Stahar, in vsi vi na najbolj umazani in celo življenjsko nevarni poti!

6 Le kaj nam mar, da On zaužije zdaj nekoliko več vina in kruha?! Saj je vendar Stvarnik obojega! Resnično, to me niti najmanj ne moti; nasprotno, prav posebno me veseli, da se tudi On kot Najvišji in Najmodrejši premika po človeško.

7 Odkrito moram priznati, da je od vas kar najbolj nespametno, da se tu pred obličjem najvišjih gospodarjev sveta vedete tako, kot da bi bil njihov blagor odvisen od vaše dobrohotnosti! Kaj in kdo pa ste vi? Nič drugega kot ubogi, plazeči se zemeljski črvi pred oblastjo takšnega človeka, ki zapoveduje elementom, - in ti ubogajo Njegovo voljo!

8 Vino je razgrelo tudi vas in zamegljuje vaš razum; zato tudi izražate takšne sodbe, ki bi jih jaz zaradi prevelike neumnosti rad imenoval kar klasične. Kaj hočete s tem doseči? Ali lahko iz Mojzesa dokažete, da je občasno obilnejše pitje vina prepovedano? Ali lahko trdite, da je Noe grešil, ko je zaužil nekoliko preveč grozdnega soka? Da, grešil je sin in si zaslužil prekletstvo, ker je prepustil očeta posmehu; oni sin pa, ki je pokril očetovo goloto, je bil obilno blagoslovljen!

9 Zato vam povem: Kar naredi Gospod, je zmeraj in na veke prav! In četudi bi spil več mehov vina, nam to nič mar; in če bi Ga oblegalo tisoč devic, kakršnega koli stanu in glasu, nam tudi to ne sme biti prav nič mar; On je njihov Stvarnik in Ohranjevalec prav tako kot naš. Kaj nam mar, če se kakršnim koli Svojim stvarem približa in na njih ozdravi kaj poškodovanega in bolnega?! Bodite vendar za Jehovovo voljo pravični in hvaležno skromni v svojih obsodbah!«

100. Rimska oblast blagoslovi judovsko ljudstvo

1 Stahar reče: »Torej, kot se mi zdi, ti trdno veruješ v njegovo božanstvo?!«

2 Floran odgovori: »Kaj naj bi me pri tem zmotilo?! Je Bog v Mojzesovih časih morda naredil večje čudeže?! Če pa neki človek, obdarjen z najvišjo modrostjo, dela tu takšna nezaslišana znamenja, ki jih zmore edino Božja vsemogočnost, - kaj naj mi

potem prepreči, da takšnega človeka ne bi imel za napolnjenega z najresničnejšim Božjim duhom in ga imel neposredno za edinega resničnega Boga?! Moje mnenje, moja domneva in moja na tem utemeljena vera so trdnejši kot nedoumljivo stare egiptovske piramide!

3 Zdaj pa ne le da verjamem, da je tako, in ne drugače, temveč sem o tem prepričan do svojega najglobljega življenjskega vlakna in v tem mojem nadvse živem prepričanju me ne more nič več omajati, še najmanj pa ti, nestanovitni Stahar!

4 Glede tega lahko z najboljšo vestjo na svetu zakličem z rimskimi junaki: Si totus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae! (Tudi če se ves svet zruši, bodo vendar ruševine nosile neustrašnega!). Saj vendar vem, kaj vidim in kaj verujem, in tudi nisem majav trst v mlaki, polni blata in mulja. Pač pa sem postal marmorna skala v morju, ob katere trdem čelu se razbijajo orkani in valovi!«

5 Stahar reče: »Tudi Božje sodbe jeruzalemskega templja?«

6 Floran reče: »Kdor ima za ščit tega Gospoda in Mojstra in rimske zapovednike, se ne boji tako imenovanih Božjih sodb, ki jih ni Bog nikoli postavil. Resnično, niti najhujše jeruzalemske grožnje me ne morejo niti najmanj prestrašiti, - tudi vsa grmeča prekletstva velikega duhovnika bi šla brez sledu mimo mojih ušes! Menim, da se tistemu, ki hodi podnevi, ni treba bati nočnih strahot, in tako se tudi jaz ne bojim jeruzalemskega templja!

7 Če ta sončno svetli nauk primerjamo z meni še predobro znanimi tempeljskimi pravili, že na prvi pogled spoznamo, da je v tem nauku najsvetlejši dan duha in v templju duha najtemnejša noč. Da, tisti, ki še pripadajo noči, se bodo morali še marsičesa bati, posebno pa smrti svojih duš; mene pa čaka kvečjemu smrt telesa, ki pravzaprav sploh ni smrt!

8 Večnega življenja moje duše pa me ne more oropati nihče več; v sebi ga že nadvse živo vidim in čutim, občutim pa tudi večno nepreračunljive prednosti tega življenja. Če pa torej v sebi ne čutim niti najmanjšega strahu pred odpadom telesa, kako naj bi občutil v sebi kakšen strah pred tempeljskimi tako imenovanimi Božjimi sodbami?! Zato pravim in ostajam življenjsko trdno pri tem: Kdor hodi podnevi, se mu ni treba bati grozot noči!«

9 Stahar reče s pomembnim, prav templjarsko mračno resnim obrazom: »Kako moreš

noč imenovati kraj, kjer ljudstvo poučujemo v Pismu in Božji besedi?!«

10 Floran reče: »Pismo, ki ga midva kot - reci - pismouka razumeva prav tako malo kot nekdo, ki ga ni še nikoli videl, in to, iz samih nizkotnih človeških interesov sestavljeno domnevno Božjo besedo še predobro poznam. Zato mi o tem ne omenjaj nobenega zloga več! Le kakšne čudeže smo kdaj naredili s pomočjo Božje besede, ki naj bi bila vsemogočna? Kaj drugega lahko z mirno vestjo pokažemo, kot le to, da smo napolnili svoje mošnjičke in blagajne s prostovoljnimi, taksiranimi in izsiljenimi darovi, in smo se z vsemi sredstvi, med katerimi se nam tudi najslabša niso zdela preslaba, najbolj goreče trudili zadušiti vsako iskrico boljše svetlobe?

11 Ali ni v nebo vpijoča sramota, da so morali nam kot staremu Božjemu ljudstvu, pogani predpisovati modre zakone in pravila državnega ravnanja? In če ti ne bi prišli, da so pri nas vendarle vpeljali nekakšno bolj človeško in boljše pravosodje, bi bilo naše ljudstvo zdaj v takšnem neredu, da življenje med najbolj divjimi zvermi ne bi moglo biti bednejše.

12 Le kaj je bilo naše pravo pred Rimljani? Nič drugega kot najbolj slepa samovolja vsakega, ki si je kakor koli prilastil kakšno oblast!

13 Tak bogataš je na primer včeraj nekaj zapovedal, danes pa obžaloval, ker po njegovem mnenju ni dal zapovedi, ki bi mu resnično koristila. Zaradi tega se je razjezil, kaznoval najprej svojega svetovalca, potem vse tiste, ki so včerajšnji zakon spoštovali; morali bi namreč priti, se pred zakonodajalcem vreči v prah in ga opozoriti, da je bil dani zakon bolj v njihovo kakor v njegovo korist! Kdor pa je mogočniku rekel: 'Poslušaj, mogočni in najmodrejši zapovednik, zakona, ki si ga dal, ni mogoče izpolniti! In če ga bomo izpolnili, bomo zaradi tega propadli, tudi ti in vsi tvoji podložniki, kajti ta zakon prihaja od izdajalskega in zahrbtnega svetovalca, ki ga je eden tvojih nevoščljivih sosedov gotovo za to podkupil!' -, kaj se je zgodilo tedaj? Tisti, ki je zakonodajalca opozoril na takšno pomanjkljivost ali napako zakona, je bil ostro kaznovan zaradi nesramne predrznosti; zli svetovalec je bil tudi kaznovan, in tiste, za katere se je vedelo, da so izpolnili slabi zakon, so tudi poklicali na odgovornost, in to pogosto že prej, preden je bil novi zakon razglašen. - Kako vam je všeč tak pravni sistem?

14 Velika judovska dežela pa je imela pred Rimljani množico takšnih majhnih gospodov, od katerih je bil vsak pravi tiran svoje občine, ki je umirala v največji fizični in duhovni stiski, in jo je iz dneva v dan dražil, kakor je hotel, po samovolji, za katero

ni bil nikomur odgovoren. Niso bili Rimljani kot pogani tu resnični nebeški sli, ko so prišli z veliko močjo in so med staro kramo pometli na stotine brezvestnih malih tiranov?! Potem so dali razumne in trajne zakone, pod katerimi je bil vsak človek prav dobro gospodar svojega imetja; plačeval je svoje zmerne davke in potem lahko neovirano živel in trgoval, kakor je želel, - samo po sebi se razume - po poti zakonitega prava.

15 Da tempelj ni bil in ni prijatelj Rimljanov, to vemo in vzrok nam tudi ni neznan, kajti mogočni Rimljani so zahtevali davek tudi od templja, medtem ko so prej majhni tirani plačevali davek templju zato, da so njegovi duhovniki ljudstvo držali v temi in mu zmeraj pridigali brezpogojno poslušnost.

16 O, kdaj smo še slišali pridigati Judom o brezpogojni poslušnosti rimski oblasti? Ljudstvu sicer govorijo, da so Rimljani šiba v Božji roki, ki jo pač morajo prenašati; toda sto najstrahotnejših tiranov, ki so ljudstvo neprenehoma trpinčili huje kot hudiči, ni bilo šiba Božja, ampak sami od Boga postavljeni preskusni angeli. Kdor se jim je uprl, so ga kmalu razglasili za Jehovovega nasprotnika in ga prekleli.

17 O, to so bili za tempelj seveda srečni časi, pred katerimi naj v prihodnje Gospod za zmeraj obvaruje ubogo človeštvo! Tempeljske Božje sodbe so še tak majhen, toda dovolj hud preostanek, ki se ga pa zdaj - Gospodu edinemu vsa hvala! - sploh ne bojim; zdaj sem namreč Gospodov in rimski in to je dovolj, da mi ni treba nikoli več trepetati pred tempeljskimi grožnjami! - Si zadovoljen s to razlago?«

101. Roklus in Floran se pogovarjata o Staharju

1 Staharju se zaradi tega zmrači obraz in nato ne spregovori nobene besede več; kajti Floranove besede so starca vendarle spet spravile na nekoliko boljše misli.

2 Toda Roklus, ki je ta pogovor poslušal nadvse pozorno, je vstal in pohitel naravnost k Floranu, ga potrepljal po ramenu in rekel: »Pohvaljen! Ti si povsem moj mož! Sprejmem te v naš institut, ki je zdaj pod resnični Božjim varstvom in pod rimsko zaščito. Kar si zdaj povedal, ti je vdihnil Gospod; bilo je kot iz moje duše povedano! Ah, takšne besede nadvse dobro denejo mojemu srcu, ki hoče ljudem samo dobro! Le tega ne razumem, kako lahko v Staharjevih prsih, saj, kot zelo dobro vem, mož ni ravno na glavo padel, ob tako izrednih dejanjih, ki jih je videl, in Gospodovih naukih, ki jih je razumel, še vedno klijejo dvomi?!

3 Zame, ki sem tu le nekaj ur, je to, kar sem doslej videl in slišal, več kot dovolj, - Stahar pa je toliko videl in slišal in vendar si je drznil Gospoda vse neskončnosti obdolžiti hudičeve podlosti! Vino sem, vi no tja, jaz sem tudi pil vino in v sebi zelo dobro čutim, da se je tudi moj pogum zelo okrepil; toda, ko se v nekaj prepričam, se sprejeta prepričanja ne omajajo in se ne bi zamajala niti tedaj, ko bi se tudi moji udje začeli nekoliko majati. Toda pri stari sivi Staharjevi glavi bi rad uporabil star rimski izrek: 'In vino veritas!' (V vinu je resnica); vino ima namreč čuden učinek, da pri ljudeh odgrne temno zagrinjalo politike in človeku razveže jezik zoper samega sebe. In ob takšnih priložnostih zvemo marsikaj, kar bi sicer iz zelo dobro pretehtanih, sebičnih, pametnih razlogov šlo s človekom v grob.

4 Stahar je bil prej, kljub svojemu jekleno trdemu farizejstvu, gotovo zelo stisnjen v kot. S svojimi protislovji se je spoznal za izgubljenega in se je nazadnje vdal, ker ni našel nobene odprtine, skozi katero bi ušel; toda globoko v sebi je ostal še zmeraj stari, diamantno trdi farizej. Zdaj pa je storil veliko neumnost, da je spil nekoliko preveč žlahtnega trtnega soka, in ta je privlekel starega, zadrtega farizeja iz njegovega najglobljega skrivališča ter ga naredil tako zgovornega. Ko se bodo pri starem razkadili vinski hlapi, bo gotovo zelo obžaloval, da se je sam tako lepo izdal.

5 Niso ljudje zaman govorili, da so bakhanke ljudem neredko napovedale prihodnje reči in dogodke in so njihovim izjavam pripisovali velik pomen. Tudi nanje je vino čudežno delovalo. Pravijo, da je tudi veliki judovski kralj David veliko svojih psalmov napisal in celo pel po zaužitem vinu.

6 Če torej učinkuje vino tako nenavadno, lahko kot povsem zanesljivo domnevamo, da se je stari poglavar farizejev v našo splošno korist in kljub svojemu prej hlinjenemu popolnemu spreobrnjenju zdaj sam spet razodel kot zmeraj isti in nespremenljivi pristni farizej, ta pa sodi med ljudi, katerih se pošteno bojijo celo najbolj divje gozdne zveri, kaj šele ubogi grešnik, ki živi pod njihovim jarmom! - Imam prav ali ne?«

7 Floran reče: »Da, najljubši prijatelj, po svoje imaš povsem prav; vendar pa bi pri tem lahko upoštevali še nekaj. Glej, če hočeš upogniti mlado drevo, ki je skrivljeno zraslo, bo uspeh kmalu blagoslovil tvoj trud; če pa se lotiš starega krivega drevesa, boš moral prvič, uporabiti vsakovrstne pogonske stroje, da bi že zelo otrdelo starejše drevo izravnal, in drugič, imeti boš moral obilo prave potrpežljivosti! Vsak dan boš smel drevo prav malo pritiskati, in to tako dolgo, dokler se ne bo povsem izravnalo; če pa bi ga hotel z vso močjo vzravnati naenkrat, bi drevo zlomil in ga s tem ubil, to pa gotovo

ne bi bil blagoslovljen uspeh tvojega velikega truda. - Zdi se, da je Gospodova ljubezen in modrost to upoštevala tudi ob tej priložnosti.

8 Naš Stahar je zdaj v položaju, ko se po staro judovsko vnet za Jehova čuti zelo razsrjenega. Kaj vse še ima njegovo praznoverje za greh, kar po čistem razumu nikoli ne more biti greh, niti pred ljudmi in še manj pred Bogom! Po njegovi morali je greh obilno uživanje vina in govorjenje z devico, ki po njegovem mnenju še ne more biti povsem zrela! No, ko je povsem trezen, ga takšne malenkosti očitno ne motijo; toda on sam je vendar izpil več kup vina in naravni duhovi vina so v njegovem drobovju našli še prav stare, otrdele ostanke starega, slepega farizejstva, jih oživili in povzročili, da so se vznemirili. Le da o tej zadevi res ni vredno izgubljati besed.

9 Jaz pa sem staremu že tako zelo razumljivo povedal svoje dobro utemeljeno mnenje, in zdaj v polsnu o tem razmišlja. Jutri bo gotovo povsem drug človek, - in če ne bi bilo tako, kot sem ti zdaj povedal, bi mu že Gospod sam kaj odvrnil; toga Gospod, ki dobro ve, kako je s to zadevo, na to sploh ni pozoren. Če pa se Njemu in visokim rimskim poglavarjem vse to zdi zanemarljivo, sva lahko tudi midva prepričana, da je ta pojav toliko pomemben, kolikor sem ti pravkar povedal, in nič več. Za tvojo zelo prijazno ponudbo pa se ti moram iz srca zahvaliti, in sicer z zame zelo poživljajočim zagotovilom, da se je bom brezpogojno posluževal.

10 Ni stvari, ki bi na tej zemlji osrečile človeka bolj, kakor to, da živi in deluje v resnično človeški družbi, katere vodilo je 'ljubezen in resnica', v kateri ljudje drug drugemu priznavajo človeško vrednost kot najsvetejše zagotovilo svojega obstoja in je vsak človek priznan kot to, kar je iz Boga, in kjer vsi udje kot iz enega srca najbolj živo priznavajo Gospoda, Ga ljubijo in edino Njemu izkazujejo vso čast in kot iz enih ust govorijo: 'Gospod edini je vse v vsem, mi pa smo med seboj vsi bratje, od katerih si nobeden niti malo ne domišlja, da je več in boljši od svojega bližnjega; in če v družbi že morajo biti kakšne razlike, naj bodo le v tem, da si vsak prizadeva biti drugemu večji prijatelj, da bi z združenimi močmi v najpopolnejši resnici koristili vsem ljudem!'

11 Da, prijatelj Roklus, to je človekov najresničnejši in pravi nebeški poklic na tej zemlji: vsem stiskanim in tistim, ki trpijo fizično in duhovno pomanjkanje, je treba pomagati, kjer je kakor koli mogoče. In to je tudi prejasno izrečena Gospodova ljubeča volja; kdor temu zvesto sledi, tudi sam zanesljivo ne bo ostal praznih rok! - Mar ne meniš tako tudi ti?«

102. Roklus osvetljuje farizejstvo

1 Roklus reče: »To potrjuje vse moje življenje, srce, čustvovanje, nenehno mišljenje in stremljenje in tako vsa moja volja že od nekdaj, zdaj pa še toliko bolj, ker sem Gospoda spoznal in vse Njegovo bitje sprejel v svoje srce in v svoje hotenje za zmeraj! Tudi o starem Staharju zdaj veliko laže govorim in ga presojam; človek, ki hodi v svetlobi, zlahka govori o noči. Sicer so tudi podnevi sence, toda pod vsakim drevesom je veliko svetlejše kot v še tako svetli noči. Kakor pa v naravi tako tudi v duhu! Pri komer je v srcu in v duši dan, se pač lahko huduje nad nočjo sočloveka; kajti njegove tartarsko najtemnejše misli so še zmeraj svetla luč v primerjavi z nočjo najsvetlejših nebeških misli pravega farizeja.

2 Veš, pri nas, Grkih, velja že zelo dolgo pregovor o človeku, ki govori ali počne nekaj neznansko neumnega: 'Ta je vendar še neumnejši od judovskega farizeja!' S tem pa sploh nočem reči, da so po večini ali celo vsi farizeji neumni; toda zelo veliko v tej množici jih je prav gotovo. Vendar nočem toliko govoriti prav o neumnosti; da pa je večina farizejev nadvse hudobna in nespravljivo maščeva1na, to je resnica, ki jo neovrgljivo potrjujejo neštete najbolj žalostne in grenke izkušnje. In samo zato sem pravzaprav najodločnejši sovražnik teh ljudi; z njimi namreč povsem preneha vsaka skupnost in vsako žit je in bitje, - tam ni ničesar, ničesar več!

3 A s Samarijani je lahko govoriti in lahko trgovati, četudi tudi oni živijo po Mojzesovem nauku! Tudi s saduceji nekako še kar gre; toda s pravovernimi Judi, kot se imenujejo farizeji sami, ni kaj početi! Spoštujejo te le tedaj, če se jim zmeraj pustiš izredno naplahtati. Daj vse, kar imaš daj farizejem, in potem umri od lakote pred njihovimi tolstimi vratovi, tedaj boš resnični Božji otrok in farizeji te bodo razglasili za svetega in zelo spoštovanega moža! Gorje tistemu, pri katerem opazijo vsaj malo razuma, - tega bodo zmeraj gledali postrani in pri ljubosumnežih ne bo nikoli več dosegel ugleda, razen če bi jim prinesel velik žrtven dar in se s svojim jasnim razumom pustil izrabiti za najnižje namene v blagor farizejev!

4 In kaj lahko po vsem tem sklepa iskalec svetlobe in resnice o pravovernih Judih, ki se uradno imenujejo 'farizeji'? Nič drugega kakor to, kar sem nekoč povsem neopažen slišal na lastna ušesa od dveh dobro rejenih pohajkujočih farizejev. Zaradi razlikovanja v govoru ju bom označil z A in B.

5 A je rekel B-ju z nekoliko osladnim, hripavim glasom: 'Poslušaj, neumna pravljica o Mojzesu, ki ni nikoli obstajal, sploh ni slaba! V njej sicer ni niti sledu resnice, Jehova

je prazna pesniška misel, in vse v našem Pismu zapovedano je delo ljudi, kot so ti delo narave, ki neprenehoma ustvarja in spet uničuje!

6 Bog in bogovi pa so le ljudje, ki imajo dovolj moči in energije, da se sami naredijo za to. Težak je le začetek; ko je zadeva enkrat po mnogih letih prav in popolnoma izoblikovana, je vse drugo igračkanje. Z nekaj navideznimi čudeži je mogoče prepričati ves svet. Potem je le še treba hitro zgraditi velikanske templje ter jih zunaj in še prav posebno znotraj okrasiti z razno mistično kramo in učiti slepo ljudstvo, kako naj spozna nekega vsemogočnega boga, ki biva nekje daleč, katerega služabniki in izpolnjevalci njegove volje smemo biti le mi, duhovniki!

7 Da bi bili uglednejši, moramo obremeniti ljudstvo tudi z vsakovrstnimi, najostreje sankcioniranimi zakoni, ki jih je težko ali sploh nemogoče izpolniti, in kršilce zmeraj brezobzirno kaznovati! To ustvarja in ohranja ljudstvo poslušno, prestrašeno in šibko; in ko to dosežemo, smo lahko povsod gospodje bogovi.

8 Toda pri tem moramo vsekakor zelo pozorno paziti, da se ljudje ne bi razsvetlili bolj kakor toliko, da lahko človek v sili z njimi govori, le toliko, da razumejo naše besede. Le korak dlje od tega in kmalu se bodo našli vpraševalci, ki bodo poizvedovali o vsem mogočem! Ko pa ljudje začnejo vpraševati, to dokazuje, da so že začeli razmišljati; duhovniki in razmišljajoče ljudstvo, ki ga moralno obvladujejo, pa nikoli niso dobri drug za drugega!

9 Ljudje ne smejo nikoli imeti veliko več duha kakor zdresiran vol ali ubogljiv osel; ko presežejo to mejo, je duhovnikov ugled kmalu enak preluknjani ladji! Ljudstvo nikakor ne sme nikoli niti slutiti, kakšno je naše notranje znanje; kajti če se to zgodi, bo z nami kaj kmalu konec!

10 Zato moramo posebno v tem času, ko se začenjajo pojavljati vsakovrstni prekleti prosvetitelji ljudstva, skrbeti predvsem za to, da jih odstranimo z zemlje! Čeprav tudi glede tega velja, da ena lastovka še zdaleč ne prinese pomladi, pa to le pomeni, da jih bo kmalu sledilo še več. Le da lahko pride lastovk, kolikor hoče, in lahko postanejo nevarne kvečjemu vrabcem; toda prosvetitelji nam bodo nevarni, - zato takoj proč z vsakim izmed njih!'

11 To je bil A-jev hvalevredni govor, in B, majhen, okrogloličen možak, je dal A-ju popolnoma prav; ob tem je le skomignil z rameni in zatrjeval: 'To bo zdaj bolj težko zaradi zelo prebujenih Rimljanov, ki so že neverjetno pokvarili naše Jude! In za

preobilje zla nam je moral pravi satan naprtiti še nadvse nadležne esene, ki so povrh vsega še pod rimskim varstvom! Če se ne bomo začeli z najbolj zvitimi in prefinjenimi sleparijami ljudstvu znova insinuirati (dobrikati), bo z nami kmalu konec!

12 Oborožiti se moramo z vsakovrstnim čudodelništvom, ker s tem še najlažje prevaramo celo bolj razsvetljenega človeka; toda čudeži morajo biti zelo izbrani in povsem novi, kakršnih še ni bilo, sicer bomo nasedli, in prekleti čarodeji, ki od vseh strani trumoma prihajajo v Jeruzalem, nas bodo osumničili in nazadnje celo osmešili, - posebno zdaj, ko tudi eseni pred našimi očmi delajo takšne čudeže, da je prava sramota, in ko je v Galileji nastopil še neki nov, nadvse izjemen čudodelnik in se z vso energijo bojuje prav proti nam in nas hoče za vsako ceno uničiti! Tega pa moramo tudi mi uničiti za vsako ceno, kakor moramo uničiti tudi tistega Krstnika v Jordanu, kajti ta nam je že neizmerno škodoval! Skratka, takšne prosvetitelje moramo uničiti, sicer bodo naše stare prevare ljudstva prišle na dan kar najrazvidneje in našega udobnega življenja bo z nami vred konec, mi pa bomo dokončno uničeni. - Kaj meniš?'

13 Spet je rekel A: 'Se popolnoma strinjam s teboj, ko bi tempeljski predstojniki, ki so postali premlačni, obenem pa nadvse skopi, hoteli žrtvovati del svojih že skoraj neizmernih zakladov! Toda mislijo si: 'Mi imamo svoje; naj bo, kakor hoče, s svojimi zakladi bomo povsod dobro živeli! Dokler krava daje mleko, jo bomo molzli; ko pa ne bo več dajala mleka, jo raje sami zakoljemo in si nazadnje iz njenega mesa pripravimo še prav okusno pečenko!' Pustili so, da so šle stvari že predaleč, in zdaj bo ljudi težko toliko zamegliti, da bi verjeli samo nam.

14 Da, ko bi imeli Rimljane na svoji strani, bi bilo to nekaj lahkega; tako pa je izmed politikov le Herod kolikor toliko za nas! S Pilatom ni mogoče spregovoriti niti besede; poln največjega rimskega napuha je, četudi je še tako visokega judovskega stanu, in ne pusti predse nikogar, razen v najresnejših rimskih pravnih zadevah - in celo tedaj potegne Jud proti Rimljanu zmeraj krajšo!'

15 Tako sta se ta, za katerima sem hodil, pogovarjala še nekaj časa, in kakšne tri tedne je minilo od tedaj, ko sem naključno prisluškoval temu hvalevrednemu pogovoru v bližini Betlehema, kjer sem imel tedaj opravke. In ta pogovor me je še bolj utrdil v mojem ateizmu; iz tega sem namreč razbral, da tudi tisti, za katere sem domneval, da še najbolj verujejo v Boga, niso imeli niti iskrice vere v kakšno višje Božje bitje. Tu sem našel povsem potrjeno svoje prejšnje mnenje, da vsi nauki o

Bogu niso nič drugega kot najbolj zvita in zlobna prevara.«

103. Roklus se razburja nad Staharjevo duhovno slepoto

1 (Roklus:) »Šele tu sem spet spoznal resničnega Boga v popolnem, najboljšem in najmodrejšem človeku in Ta je edini in razen Njega ni nikogar; edino v Njem najdem združene vse tiste lastnosti, ki jih po presoji čistega uma mora imeti Bog, sicer sploh ne more biti Bog. To sem spoznal in zdaj v sebi popolnoma živo vem jaz kot pogan in poprejšnji ateist, - ta stari, strogi judovski Božji služabnik pa tega ne more spoznati! Zakaj pa tega ne spozna? Ker še nikoli ni iskal resnice in še manj resničnega Boga!

2 Prepotoval sem skoraj pol zemlje, da bi našel resnico in po možnosti resničnega Boga; toda vse moje velike žrtve so bile zaman! Vse nadaljnje iskanje sem opustil in se vrgel v naročje svetni modrosti in kmalu sem v njej našel potešitev svojega junaškega duha, in toliko notranje, zelo cenjene svetlobe iz Sokratovih, Platonovih in Aristotelovih spisov, da sem iz tega začel zaznavati, da si lahko človek šele z notranjo ljubeznijo in modrostjo ustvari transcendentalno življenje, ki odslej ne bo več tako lahko uničljivo kot življenje povsem trhlega mesa.

3 Tu sem iz ust Gospoda vsega življenja slišal isti nauk, zdaj povsem razsvetljen z najjasnejšo življenjsko svetlobo! Sam Gospodje je torej prišel nasproti meni, ki sem tako dolgo zaman iskal, in mi tukaj, najbliže moji resnični domovini, dal vse, kar sem tako dolgo s številnimi žrtvami in trudom zaman iskal po vsem svetu.

4 In če sem lahko jaz tukaj tako hitro našel najbolj živo resnico in jo kot tako spoznal, zakaj je ni spoznal stari judovski Božji služabnik? Ker ni resnice nikoli iskal niti zase in še veliko manj za koga drugega; to sem še prejasno spoznal ne le iz pogovora obeh popotnih farizejev, temveč tudi od tisoč drugih!

5 Iz najsebičnejših in najbolj oblastiželjnih namenov je bil vendar zmeraj največji sovražnik vsake resnice in vsakega razsvetljevanja ljudstva, zdaj pa je prišel še semkaj in se takoj znašel v pravem oceanu največjih in najglobljih resnic. Njegova koža se temu ni mogla upirati, toda njegov duh, ki so ga vinski hlapi nekoliko prebudili iz stare letargije, je zdaj vsem nam jasno in razumljivo pokazal, da je v resnici še zmeraj povsem zakrknjen farizej!

6 Seveda je to že staro sloko zraslo drevo, ki ga je težje izravnati kakor mlado; toda pri njem bo najbrž tudi počasno in previdno ravnanje zaman! S tem pa nočem, moj

ljubi prijatelj Floran, reči, da se tudi to staro sloko deblo ne bi moglo zravnati. Toda vina se bo moral strogo vzdržati, sicer ravnanje njegovega zakrknjenega judovskega debla ne bo več uspešno.«

104. Staharjeva izpoved in življenjske izkušnje

1 Zdaj vstane Stahar in nekoliko zlovoljno reče Roklusu: »Na splošno zdajšnjega farizejstva nisi napačno presodil; kar zadeva tvojo sodbo o meni, pa si se silno zmotil! Jaz sem namreč skrivaj, prav tako kot ti javno, iskal življenjsko resnico in sem jo tudi v preobilju našel šele tukaj in nikomur ni bolj dobro dela kakor meni, in morda ni imel skrivaj nihče večjega veselja z njo kot prav jaz! Zame je bila in je neprecenljiv dragulj, ki ga odslej ne bi hotel zamenjati za vso zemljo!

2 Bil sem in sem še presrečen v tej življenjski svetlobi; toda prišel je oblaček nad moje veselje, ko sem videl Gospoda, kako se korajžno poslužuje kupe. Zakaj? To sta že odkrila in Floran mi je s svojim življenjskim vetrom povsem odpihnil črni oblaček in mi s tem storil veliko dobro delo - za to bo tudi poplačan; toda ti, prijatelj Roklus, si me povsem brezobzirno in v resnici tudi precej napačno presodil!

3 Da pa zdaj in tudi prej nikoli nisem povsem sodil k tistim farizejem, o dvojici katerih si prej govoril, ti bom dokazal s tem, da ti, prvič, tvojo krivično sodbo o meni iz vsega srca odpuščam, in drugič, ti prijazno predlagam, da skupaj s Floranom sprejmeš v svoj institut tudi mene!

4 Ob tej priložnosti ti tudi povem, da sem v Jeruzalemu večkrat celo predsedoval v svetu zoper vaš institut in da mi mora biti institut zelo hvaležen! Po starem pregovoru, da je veliko psov zajčeva smrt, bi bil tudi institut, če bi uporabili vsa sredstva, povsem uničen; toda z mojim zanesljivo zelo dobrim ugovorom je nazadnje uspelo, da smo vaš institut obdržali v svoji bližini. Templjarjem sem namreč pojasnil, da institut tempeljski stvari bolj koristi kakor škoduje, ker bodo tako mnogi, ki so že zdavnaj izgubili vso vero v tempelj, prav zaradi čudežev vašega instituta svoj pogled spet usmerili k starim nadzidkom templja, o katerem iz Pisma in ustnega izročila še prav dobro vedo, kaj izrednega se je vse zgodilo v templju alil zunaj njega.

5 Jaz sem bil tudi tisti, ki je templju odsvetoval boj zoper čudeže vašega instituta, ker bi tempelj s tem sprožil dvom v svoje čudeže. In glej, moj nasvet je tempelj doslej še vedno zelo upošteval, zato ne moreš trditi, da je tempelj ukrenil kaj bistvenega zoper vas. Če pa sem še kot zadrt Jud do vas tako ravnal, tudi kot vaš član gotovo ne bom

deloval proti vam, zdaj še toliko manj, ko smo tukaj vsi našli največjo življenjsko resnico in istega Gospoda in Mojstra od vekomaj! Če ti je moj predlog pogodu, ga potrdi in jaz sem z vsemi svojimi nemajnimi zakladi v Gospodovem imenu vaš! «

6 Tedaj je Roklus ves ganjen podal Staharju roko in rekel: »Tisočkrat dobrodošel, brat Stahar! Ob moji strani boš vodil institut!«

7 Stahar reče: »Da, kar je v moji moči, bom tudi prav gotovo storil; toda kot lahko sam prav dobro vidiš, nisem več posebno pri močeh – z dobrimi sedemdesetimi leti pač ne premikamo več gora! Sicer sem še povsem čil in se čutim še prav mladostno krepkega, posebno ob lepih, jasnih dneh; toda mladostna poskočnost starca traja približno toliko kot milina lepega in toplega pozno jesenskega dne. Nekaj ur si ni mogoče želeti nič boljšega; toda takoj nato zapiha srhljivo mrzel veter in blagega dneva je konec!

8 Tako je tudi z menoj. Danes se počutim tako krepak kot mlad lev, jutri pa sem lahko že tako beden in slaboten, kot da bi mi bili vampirji izpili vsako kapljo krvi! In zato si od moje pomoči ne smeš posebno veliko obetati.

9 Toda moje številne izkušnje z mojimi zemeljskimi zakladi vred naj bodo tvoja last! Se dolgo jih boš lahko uporabljal, ker šteješ komaj dobrih petdeset let, ki so v primerjavi z mojimi resnična mladost. Vsakovrstnih izkušenj pa mi res ne manjka in morda ti s svojimi številnimi in zelo pomembnimi izkušnjami zapuščam večji in za življenje dragocenejši zaklad kot s svojim obilnim zlatom, dragulji in biseri!

10 Tudi jaz sem bil v začetku vnet iskalec resnice. Tudi jaz sem prepotoval veliko dežel in mest ter iskal resnico in ljudi in odkrito moram priznati, da moje iskanje ni bilo povsem neuspešno. Pogosto sem v sebi začutil prav svetle trenutke. Toda kakor se na tem svetu ljudem zmeraj dogaja, tako se je zgodilo tudi meni. Danes je povsem jasno, jutri pa se pojavijo vsakovrstne neumne, zemeljske skrbi in povsem zatemnijo človekovo čud in pri tem ne pomaga nobena duhovna zbranost.

11 Svet plane na našo čud neprizanesljivo in brezobzirno ter neredko uniči vsako sled višje in notranje življenjske svetlobe. In če se po takšnih svetnih viharjih opazuješ, tedaj je v srcu prav tako pusto kot v največji peščeni puščavi Sahari v Afriki; vse višje življenje je mrtvo, in ko ga začneš znova oživljati in dvigati, se ti ob tem zdi prav tako, kot da bi hotel v pusti stepi zasnovati polja, vrtove in travnike!

12 Da, gotovo ni prav nemogoče tudi iz peščene stepe narediti rodovitno zemljo; toda za to je potrebno veliko dela in potrpežljivosti! Najprej bi moral izkopati dobre vodnjake, potem od daleč pripeljati tujo in dobro prst in z njo daleč naokrog in dovolj globoko prekriti pesek; potem bi moral iz vodnjakov napeljati v vse smeri vodne kanale in pridno namakati na pesek položeno prst; tako bi se stepa gotovo kmalu spremenila v raj. Toda kdo bi si vzel za takšno delo čas in kdo bi si ga želel opravljati in zanj nameniti sredstva?

13 In, prijatelj, enako se dogaja s človekom, ki je zaradi različnih svetnih viharjev postal resnična življenjska peščena stepa! Ne manjka ravno možnosti, da bi postal popoln svetlobni človek; toda od kod naj vzame človek moč, potrpljenje in za to potrebna sredstva, posebno če je skoraj povsem sam?! Da, tukaj, ob tej izredni priložnosti, kije doslej še nikoli ni bilo, je seveda lahko še tako pusto fizično in duhovno peščeno stepo spremeniti v najbolj cvetoči raj! To stori Gospodova vsemogočnost, ki lahko naredi iz vode najboljše vino in iz kamnov najokusnejši kruh!

14 Jaz pa sem petdeset let pridno delal na samem sebi in vendar s tem doslej še nisem dosegel nič; zdaj pa, ko nisem nič več delal, ker o delu tudi nisem hotel niti slišati, prav zdaj, ko sem tako lenaril, mi je Gospod dal več, kot sem kdaj koli iskal! Tako je iz moje stare življenjske peščene stepe nastal najbujnejši vrt poln življenja, toda pri tem nisem prav nič sodeloval, ampak to je storil Gospod prostovoljno. Kakor pa je zdaj z menoj in devetinštiridesetimi tovariši, tako je bilo tudi s številnimi drugimi, in ti med njimi nisi izjema.

15 Zelo pogosto sem se prepričal, da ljudje prav tisto, kar najbolj zavzeto iščejo, najredkeje najdejo, in še najmanj prav tedaj, ko iščejo. Če je neki človek na poti kaj izgubil ter se vrne in zavzeto išče izgubljeno, gotovo najde vse drugo prej kakor tisto, kar je izgubil. Tujec, ki gre pozneje po isti poti, pa povsem po naključju zlahka najde tisto, kar je izgubil neznanec, ki je šel pred njim. Zakaj je izgubljeno našel nekdo, ki tega zanesljivo ni iskal, in zakaj ne tisti, ki je to izgubil in takoj nato zavzeto iskal? Glede tega imajo pogani skoraj prav, da so takšne pojave poimenovali 'pasti usode'!«

105. Nedoumljiva pota previdnosti. Staharjevi razlogi za izrečene dvome o Gospodu

1 (Stahar:) »Tako si mlad človek išče nevesto. Tu in tam potrka in povsod ga zavrnejo. To ga razjezi in reče: 'Zdaj pa mi je tega dovolj! Ostal bom samski in gospodaril bom sam, kolikor se bo le dalo!' In ko se resno odloči, da ne bo več snubil,

se zadeva hitro spremeni! Neveste prihajajo v ducatih, na vsak prst bi jih dobil deset, če bi le lahko skrbel zanje! Da, le zakaj zdaj, in zakaj ne prej, ko je nevesto iskal ?

2 Tretji gre ribarit, prav v času stiske, ker potrebuje ribe za trg. Vso noč se trudi, kar najbolje opremljen z vso spretnostjo in znanjem, njegove mreže pa ostanejo prazne. Zjutraj zlovoljen opusti ribarjenje. Mreže vrže še zadnjič kar tako, popolnoma prepričan, da ne bo ujel niti ene ribe. In glej, odvržene mreže se kar trgajo od množine ujetih najlepših in najžlahtnejših rib! Da, zakaj jih je naenkrat toliko prej pa vso noč nič?

3 Tako so ljudje številna tisočletja trpeli pod jarmom najgostejše teme različnega praznoverja. Tisočkrat tisoči so iskali resnično življenjsko svetlobo. Toda kaj so našli? Prav to, kar sva doslej našla midva, namreč - nič! Kaj je nazadnje preostalo meni in tebi in prav tako tudi mnogim tisočem? Nič drugega kot da lepo modro ostaneva pri tem, kar sva imela in kar sva si z vsakovrstnimi izkušnjami prilastila! Zdaj, ob izteku najinega življenjskega dneva, pa nisva nič več iskala, in glej, kot začarana so se odprla stara vrata Božje svetlobe in zdaj vdihavava tokove svetlobe! Le zakaj zdaj in zakaj ne prej? - Glej, tako je na svetu in očitno tako hoče Gospod! Zakaj pa je ravno tako in ne more biti drugače, tudi to bo vedel edino Gospod sam!

4 Tam spodaj pri Gospodovi mizi sedijo Njegovi glavni učenci. Le kdo so? Vse poznam! So ribiči, med njimi komaj nekateri vešči pisanja in branja, - sicer pošteni, prizadevni ljudje! Gotovo ni nihče izmed njih nikoli iskal višje in globlje življenjske resnice tako kot midva, - in glej, dobili so svetlobo pred vsemi nami, ki smo jo iskali vse življenje! Verjemi mi, naša imena se bodo izgubila kot svetloba zvezdnega utrinka in bliska; toda njihova svetloba in njihova imena bodo sijala do konca vseh časov in vso večnost! - Kdo je zdaj na boljšem, nekdo, ki je sicer živel in delal kot prav pošten človek na zemlji, ali nekdo, ki je vse življenje posvetil iskanju notranje, globoke življenjske resnice?

5 Gospodov hišni red je in ostane umrljivemu človeku zmeraj nerešljiva uganka. Toda kaj lahko nemočni človek stori drugega, kot da zadevo potrpežljivo vzame tako, kot pride; kajti midva ne moreva ničesar odločiti in spremeniti! Ali moreva zdaj ali kdaj prej kaj za to, da sva zdaj tako po največjem naključju prišla do najintenzivnejše življenjske svetlobe? Dovolj dolgo sva iskala z vsemi svetilkami, da bi si pridobila vsaj toliko pojma o resničnem Bogu, da bi lahko popolnoma in prepričljivo uvidela, da mora obstajati nekakšen Bog, ki vse vodi in obvladuje. Toda zaman!

6 Kar sva iskala, se je pogrezalo čedalje globlje v ničevo globino in potem sva resnično ostala na širni zemlji skoraj povsem brez Boga. Ti si postal esen in kot tak čarodej in optimaforma (v najboljši obliki), Jaz sem nasprotno na zunaj ostal pravoveren farizej in sem kot tak delal prave čudeže navidezne pobožnosti pred slepim ljudstvom. In tako sva oba kar precej časa živela mimo tja v en dan.

7 Pot semkaj, k staremu ribiču Marku, sva oba pogosto prehodila za zabavo. Ali pa sva kdaj vsaj malo zaslutila to, da nama bo obema tukaj nekoč vzšla največja življenjska luč, da bova prav tu ne le pojmovno, temveč - incredibile dictu (ne da se povedati) - zares osebno spoznala edinega resničnega Boga, o katerem prej kljub vsemu iskanju nisva imela niti najmanjšega pojma, in to na način, ki ne dopušča niti najmanjšega dvoma? Glej, tako je z vsemi stvarmi iz Boga! Ko pravzaprav sploh ne iščemo več, tedaj pogosto najdemo tisočkrat več, kot smo iskali!

8 Prej si se sicer razburjal ob mojih izjavah, ki so zbujale dvom o Gospodovem povsem nedvomnem božanstvu. Skrivaj mi je bila všeč tvoja resnost, in če bi s svojim hlinjenim dvomom mislil resno, - verjemi, da bi ti že nekaj odvrnil! Toda skrivaj sem te bil prav vesel; mislil sem si namreč: Če bi ti vedel, zakaj sem pravzaprav dvomil, bi moral v srcu vriskati od veselja! Čudil sem se le, da si ob tem spregledal Gospodovo vedro mirnodušnost in da nisi povsem dojel resnične globine besed, ki ti jih je namenil Rafael. Zato ti zdaj znova povem, da so moje številne izkušnje veliko vredne! Prijatelj, kdor je videl obale Albiona (Anglije), je gotovo že marsikaj doživel!

9 Četudi si izbereš dvajset kar najbolj preverjenih in iskrenih prijateljev, lahko računaš s tem, da med njimi gotovo preži vsaj eden izdajalec, ki lahko ob prvi priložnosti naredi kakšno malopridnost! Tu stojim na čelu devetinštiridesetih, ali lahko zanesljivo trdiš, da ni med njimi nobenega, ki bi imel dva jezika?! Toda sapienti pauca (Modremu je dovolj malo) - upam, da me razumeš; preglasno namreč še vedno ni treba govoriti o tem! Zato sem tudi vstal od mize, da bi lahko tu v določeni razdalji od svoje mize izmenjal s teboj nekaj svobodnejših besed. Moj Floran, no na tega se lahko zaneseš; toda potem jih preostane še oseminštirideset, pri katerih se je treba o njihovem notranjem razpoloženju prepričati prej, preden bi začel z njimi obdelovati povsem novo polje!

10 Ti si bil popoln ateist in jaz nič manj! Toda številni izmed devetinštiridesetih so bili zmeraj preneumni za to; verjeli so v očitne tempeljske prevare. Zaradi tega so lahko le praznoverni, slepo-neumni fanatiki! In verjemi mi, da so takšni nam resničnim ljudem

zmeraj nevarnejši kot celo krdelo levov! Zato je tu ostra presoja gotovo primerna. Toda glej, moj navidezni upor proti Gospodu je učinkoval dobro. Večina mi ni dala prav in so držali z modrim Floranom; le nekaj jih je med njimi še, ki bi prej pritrdili meni kakor Floranu. Toda celo ti menijo, da sem morda šel vendarle nekoliko predaleč! In zdaj presodi, ljubi prijatelj Roklus, kakor se spodobi in je prav, prvič, ali sem ravnal prav: in drugič, ali sem vreden tvojega prijateljstva tako kot Floran!«

106. Omejeni uvid angelov v Gospodovo mišljenje

1 Roklus reče: »Moj nadvse cenjeni Stahar, za to res ne bi bilo treba toliko besed; saj sem te že tako takoj spoznal, trdno sem prepričan in trdno upam, da bova midva, služeč istemu cilju, gotovo dosegla blagoslovljene uspehe. Gospod naju s Svojo pomočjo ne bo zapustil in tako greva gotovo naproti najlepši prihodnosti, ki se bo najsijajneje izpolnila, če ne že povsem tukaj na zemlji, pa onstran. - Zdaj pa pojdiva spet na svoje prostore! Nekoliko usodni veter se umirja, kljub temu pa ostaja nebo z nešteto zvezdami povsem čisto. Če se ne motim, ima Gospod namen, da bo spet nekaj storil ali nam oznanil nov nauk, - in tedaj je treba pozorno gledati in poslušati!«

2 To opazi tudi Stahar in reče: »Da, da, prav imaš, nekaj se dogaja, in kot vidim, tudi Njegova najbližja okolica ne ve, pri čem je! Cirenij Ga sicer skrivaj vprašuje, kaj namerava; toda zdi se, da tokrat Gospod noče s pravim odgovorom na dan! Da, da, moj ljubi Cirenij, Bog je še nekoliko več kot kak rimski Cezar!«

3 Roklus reče: »Zdi se, da imaš Rimljane še vedno nekoliko v želodcu! Toda nič zato; kajti tu in tam so gotovo skušali pretirano gospodariti svetu! Zdaj pa pojdiva na svoj prostor!«

4 Oba se vrneta k mizam. Takoj ko Stahar spet zasede svoj prostor, ga več tovarišev vpraša, o čem se je pogovarjal z Grkom; Stahar pa jim očita žensko radovednost in jim za zdaj ne pove nič.

5 Roklusa pa se loti Rafael in reče: »No, ti je zdaj laže?«

6 Roklus reče: »Vsekakor, zdaj iz svoje izkušnje vem, pri čem sem pri starem Staharju, in izredno vesel sem, da se je tudi v Staharju popolnoma potrdilo moje mnenje, da skoraj noben duhovnik katerega koli nauka sam ne veruje tistega, kar z ognjem in mečem uči verovati druge! Tudi Stahar je bil, tako kot jaz, popoln ateist in je šele tukaj, z menoj vred, začel resnično verovati v Boga. Zdaj pa nobene besede

več o tem! Prijatelj iz nebes, ali ne vidiš, da Gospod nekaj namerava? Ali bo kaj storil ali pa povedal!«

7 Rafael reče: »Seveda, Gospod nikoli ne miruje in zmeraj namerava neskončno veliko! Zakaj naj bi bil zdaj nenadoma manj dejaven kot sicer?!«

8 Roklus reče: »Moj nebeški prijatelj, to vem jaz prav tako dobro kot ti; zdaj gre za to, ali On ne namerava storiti nekaj prav posebnega!«

9 Rafael reče: »No ja, boš že videl, kaj se bo pokazalo. Zmeraj Gospod tudi nam ne razodene, kaj hoče storiti, čeprav smo poosebljeni izraz Njegovega pradavnega hotenja. Kot izliv Njegovega prabožjega življenja, hotenja in biti smo Mu najbližji in pravzaprav nismo nič drugega kot izraz Božje volje in Božje moči, toda ne obstajamo in ne delujemo v Njegovi osebni bitnosti, temveč zunaj nje. Okoli Boga smo približno to, kar je svetloba, ki se izliva iz sonca, ki tudi povsod, kamor seže, vse oživlja, oblikuje, spočenja, zori in spopolnjuje.

10 Če soncu nastaviš ogledalo, vidiš v ogledalu natančno podobo sonca, in svetlobni žarek, ki priteka iz sončeve podobe, te bo prav tako ogrel kot neposredni žarek iz sonca samega, in če žarek ujameš z aleksandrijskim zrcalom, ki se imenuje tudi konkavno zrcalo, bo odsevani žarek razvil veliko večjo svetlobno in toplotno moč kot svetloba, ki izhaja neposredno iz sonca. In to smo duhovno mi nadangeli; vsak duhovno popoln človek pa postane isto in še veliko več.

11 Toda kakor kljub vsemu nobeno zrcalo, tudi aleksandrijsko ne, ne more v svoj odsev zajeti vsega, kar poteka v celotni notranjosti sonca, tako tudi jaz v sebi ne morem zaznati, kaj Gospod v Sebi misli in sklepa. Njegova volja bo ob pravem času začela sevati navzven, jaz in meni enaki pa jo bomo takoj popolnoma sprejeli vase in jo poslali v vso neskončnost; zato se tudi imenujemo 'nadangeli = nadsli' , ker smo nosilci in izpolnjevalci Božje volje. In glej, moj nadvse cenjeni prijatelj Roklus, prav zdaj Gospod nekaj sklepa v Sebi; toda jaz ne vem, kaj je to, ker Gospod to še zadržuje v Sebi in tega še ni izrazil.

12 O, v Gospodu je še neskončno veliko takega, česar ne poznamo in sami s svojim raziskovalnim nagnjenjem tudi nikoli ne bomo spoznali! Ko pa bo On hotel, bomo to opazili in se po tem povsem ravnali. Sicer pa le tudi sam pazi na to! Zgodilo se bo nekaj velikega; kaj, pa se bo gotovo kmalu pokazalo!«

13 Roklus je razumel Rafaelove besede in občudoval njegovo poznavanje tudi aleksandrijskih zrcal, ki jih je na svojih potovanjih v Egipt nekaj videl in preskusil in enega tudi pridobil za institut. Nadljevanje>>

Jakob Lorber
Janezov veliki evangelij
knjiga 5